

DEN EUROPÆISKE UNIONS
DOMSTOL

Årsrapport 2024

Årsoversigt

Den Europæiske Unions Domstol, garant for beskyttelsen af EU-retten

Den Europæiske Unions Domstol er en af de syv EU-institutioner.

Som Unionens retsinstans har institutionen til opgave at sikre overholdelsen af EU-retten, således at traktaterne fortolkes og anvendes ensartet, og at varetage legalitetskontrollen af de retsakter, der vedtages af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer.

Institutionen bidrager gennem sin retspraksis til at bevare Unionens værdier og til at fremme den europæiske opbygning.

Den Europæiske Unions Domstol består af to retsinstanser: »Domstolen« og »Retten«.

Årsrapport 2024

Årsoversigt

Indhold

Præsidentens forord	4
1. 2024 i hovedtræk.....	7
A. Året i billeder	8
B. Året i tal	16
Institutionen i 2024	16
Det judicielle år (Domstolen og Retten).....	17
Sprogtjenesten.....	18
2. Den judicielle virksomhed	21
A. Domstolen i 2024	22
Domstolens virksomhed og udvikling.....	22
Medlemmerne af Domstolen.....	26
B. Retten i 2024.....	30
Rettens virksomhed og udvikling.....	30
Retslige nyskabelser	32
Medlemmerne af Retten.....	36
C. Retspraksis i 2024.....	40
Fokus Mobilitetspakken 2020: fair konkurrence og bedre arbejdsvilkår med henblik på en mere sikker, bæredygtig og retfærdig vejtransportsektor	40
Fokus Økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter	42
Fokus Aktindsigt i aftaler om køb af covid-19-vaccine.....	46
Fokus Restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed	50
Et tilbageblik på årets vigtige domme	54

3. Den Europæiske Unions Domstols administration	75
A. Justitssekretærens indledende bemærkninger	76
B. Årets højdepunkter	78
Delvis overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager	78
20-årsdagen for udvidelsen i 2004.....	82
En styrket etisk ramme for Den Europæiske Unions Domstols personale	85
C. Forholdet til offentligheden	88
4. En miljøvenlig institution.....	91
5. Et blik mod fremtiden	95
6. Følg Domstolen online!.....	99

Koen Lenaerts

Præsident
for Den Europæiske
Unions Domstol

I en kompliceret global verden har Den Europæiske Unions Domstol været i stand til at fastholde sin kurs, som er styret af den mission om at sikre retfærdighed og opretholde retsstatsprincippet, som den er tillagt ved traktaterne. Den har fortsat sit daglige arbejde med at beskytte Den Europæiske Unions grundlæggende værdier og bidrage til opbygningen af en fælles retsorden for medlemsstaterne. Den har også sat nye milepæle, som vil være afgørende for dens virke i de kommende år.

Det forgangne år markerede begyndelsen på en ny æra for institutionen og for forholdet mellem Domstolen og Retten samt mellem disse to retsinstanser og domstolene i EU's medlemsstater. Den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager fra Domstolen til Retten er et vigtigt skridt i udviklingen af Unionens retslige struktur. Dette vil – i borgernes interesse – sikre en bedre fordeling af arbejdsbyrden mellem de to retsinstanser og gøre det muligt for Domstolen i højere grad af fokusere på sin rolle som Unionens forfatningsdomstol og øverste domstol. Denne vidtrækkende reform blev muliggjort takket være et kollegialt og effektivt samarbejde mellem de to retsinstanser under hele forløbet fra udarbejdelsen af den anmodning om ændring af statuten, som blev forelagt EU-lovgiver, og til den faktiske gennemførelse. Dette var resultatet af et tæt samarbejde mellem justitssekretariatene og de relevante tjenestegrene ved institutionen, som havde til formål at gøre det muligt for Retten at behandle disse nye retssager på den bedst mulige måde.

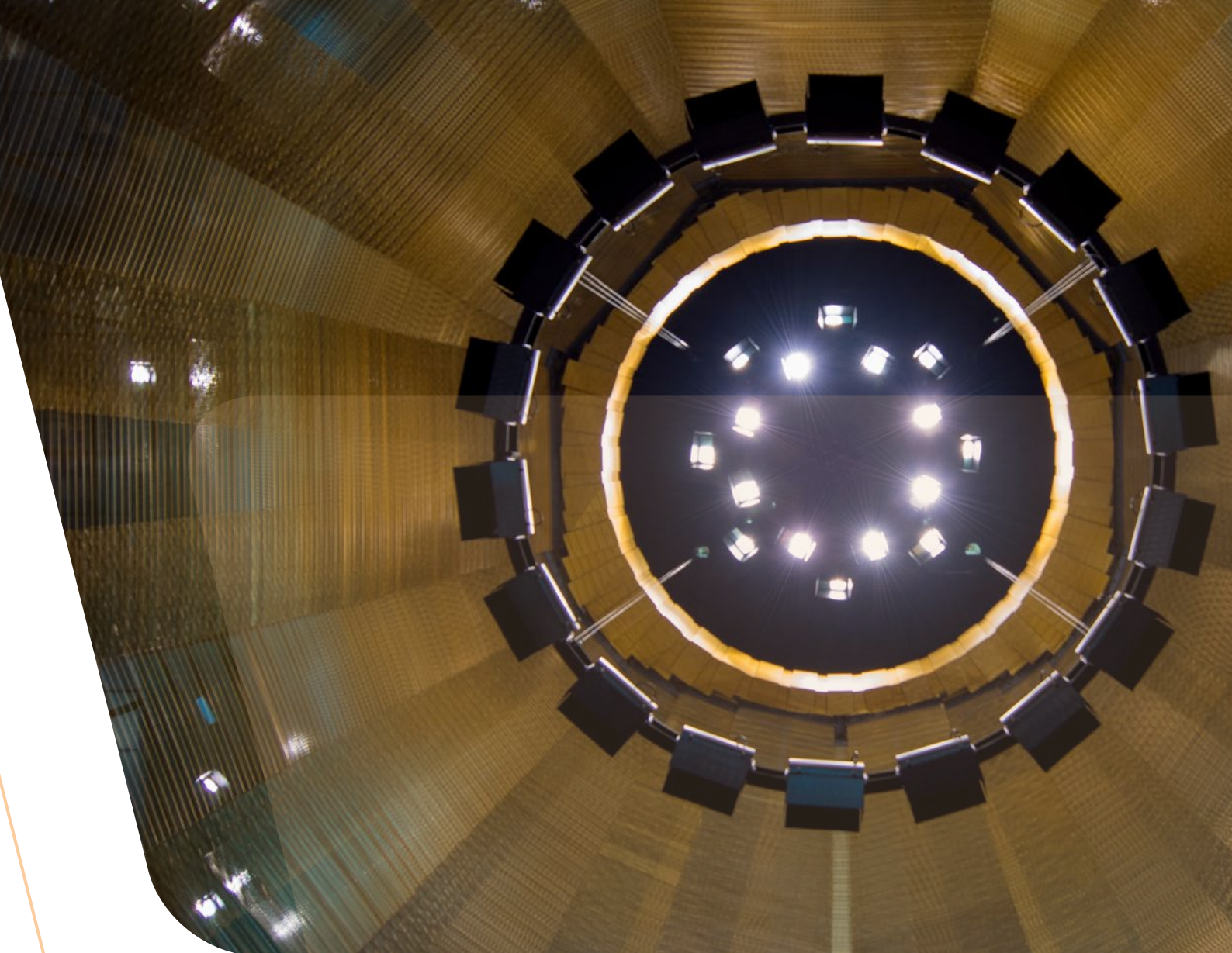
I maj 2024 fejrede institutionen i øvrigt tyveårsdagen for den største udvidelse af Unionen både hvad angår antallet af borgere og stater, der var involveret, og dens symbolske dimension. Fejringen tog form af et kollokvium, der fremhævede den berigelse, som tiltrædelsen af ti nye stater har tilført vores fælles arv, og som byder på en ny mangfoldighed af nationale historier, kulturer og juridiske traditioner. Denne tiltrædelse illustrerede ved at samle de to halvdele af kontinentet – øst og vest – i et historisk fælles forfatningsprojekt desuden på en konkret og slående måde, at det fredsideal, som Unionen ønsker at fremme, er selve kernen i den europæiske integrationsproces.

På det organisatoriske plan var 2024 præget af en større delvis fornyelse af Domstolens sammensætning, idet ni nye medlemmer, hvoraf fem tidligere har været taget hvervet som dommer ved Retten, aflagde ed. Denne store omorganisering, som blev gennemført efter afsigelsen af et meget stort antal domme den 4. oktober 2024, krævede en smidig organisering for at tage imod medlemmerne og deres kabinetter under de bedst mulige forhold og for at minimere ændringernes påvirkning af den fortsatte ordnede gennemførelse af institutionens aktiviteter.

Når vi ser frem mod 2025, ligger der spændende udfordringer forude for hele institutionen. Disse udfordringer vil vedrøre institutionens kontakt udadtil, hvor der skal foretages en ny udformning af Domstolens websted og søgemaskine til søgning i retspraksis, og den planlagte lancering af en web TV-kanal, der vil sætte fokus på Domstolens aktiviteter. Disse projekter har til formål at opfylde behovene hos juridiske fagfolk, men også at bidrage til det grundlæggende mål om at bringe retsvæsenet tættere på borgerne for at hjælpe dem med at forstå dets rolle og afgørelser. Udfordringerne vil også vedrøre vores fremtidige arbejdsmetoder, i hvilken forbindelse fokus fortsat vil være på arbejdet med den potentielle brug af kunstig intelligens og et IT-program, der ligger til grund for et integreret sagsstyringssystem. Disse tiltag vil blive gennemført med det formål at gøre det muligt for vores institution at blive mere effektiv for at kunne håndtere stigningen i antallet af sager, samtidig med at vi bevarer det højeste kvalitetsniveau, der kræves i forbindelse med den retslige funktion, som er betroet institutionen, og respekterer alle de krav, der ligger til grund herfor.

K. Lennert

2024 i hovedtræk

A. Året i billeder

Februar

Auropa-Parlamentet godkender den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager til Retten

Med henblik på at foretage en afbalancering af sagsbyrden mellem Unionens to retsinstanser og gøre det muligt for Domstolen i højere grad at fokusere på sin rolle som forfatningsdomstol og øverste domstol, forelægger Domstolen i november 2022 EU-lovgiver en anmodning om at ændre statuten for Domstolen, som vedrører den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager til Retten. Efter flere måneders undersøgelser og forhandlinger som led i lovgivningsprocessen godkender Europa-Parlamentet denne store reform den 27. februar med et meget stort flertal.

Internationalt møde om »Retfærdighed, fremtidige generationer og miljø« i det franske forfatningsråd

Domstolens præsident, Koen Lenaerts, begiver sig til Paris for at deltage i et internationalt møde arrangeret af det franske forfatningsråd og Institut des Études et de la Recherche sur le Droit et la Justice. Dette møde uden fortilfælde samler omkring hundrede præsidenter og dommere fra øverste domstole på nationalt, regionalt og internationalt plan med henblik på at drøfte den voksende betydning af begrebet »fremtidige generationer« i miljøretssager.

Marts

Besøg af Den Tjekkiske Republiks præsident, Petr Pavel

Domstolens præsident, Koen Lenaerts, dommer ved Domstolen, Jan Passer, samt dommere ved Retten, Petra Škvařilová-Pelzl og David Petrlík, byder velkommen til Den Tjekkiske Republiks præsident, Petr Pavel. Under et møde med medlemmer af institutionens tjekkiske personale får delegationen lejlighed til at beundre maleriet *Ná cestě* af den tjekkiske maler Míla Doleželová, som er udlånt af Masaryk Universitetet, og som udtrykker et budskab om håb, frihed og humanisme.

Første årlige dialogmøde mellem Europa-Parlamentet og Domstolen

På baggrund af de værdifulde drøftelser, der har fundet sted i forbindelse med forslaget til forordning om overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager fra Domstolen til Retten på visse specifikke områder, har Parlamentet og Domstolen besluttet at fortsætte deres dialog på et årligt møde om emner af fælles interesse, som vedrører god retspleje, under streng overholdelse af princippet om magtadskillelse. Møderne vil fokusere på unionsborgernes opfattelse af retsvæsenet og respekt for retsstaten samt på eventuelle forbedringer af retssystemets funktion med henblik på at bringe retsvæsenet tættere på unionsborgerne.

Tre nye medlemmer af Den Europæiske Revisionsret afgiver højtidelig forsikring

Rådet for Den Europæiske Union udnævner Den Europæiske Revisionsrets nye medlemmer, Katarína Kaszasová, Alejandro Blanco Fernández og João Leão, som afgiver højtidelig forsikring for Domstolen.

April

Indvielse af en historisk udstilling i Domstolens lokaler

En udstilling om institutionens historie indvies i Domstolens lokaler. Udstillingen, som består af fotografier, kunstværker og sjældne genstande, fortæller historien om institutionen og dens bygninger og er åben for alle besøgende.

Finalen i »European Law Moot Court«

»European Law Moot Court« blev afholdt første gang i 1988 og er verdens største debatkonkurrence inden for EU-ret. Vinder af 2024-udgaven er Madrids universitet, som i finalen konkurrerede mod det italienske universitet Roma Tre.

Højtideligt retsmøde i anledning af mindetale

En højtidelig mindestund afholdes til minde om John L. Murray, irsk dommer ved Domstolen (1991-1999), som døde i januar 2023, Philippe Léger, fransk generaladvokat ved Domstolen (1994-2006), som døde i januar 2023, og Waltraud Hakenberg, justitssekretær ved Retten for EU-personalesager (2005-2016), som døde i januar 2024.

Maj

Dommerforum og kollokvium i anledning af 20-årsdagen for udvidelsen i 2004

Den 1. maj 2004 blev ti nye medlemsstater optaget i Den Europæiske Union: Den Tjekkiske Republik, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet. I anledning af 20-årsdagen for denne begivenhed afholdes det årlige dommerforum og et kollokvium ved Domstolen.

Juni

Præsentation af kunstværket »LL« af den litauiske kunstner Kazys Varnelis

Kunstværket »LL« (1972) af den litauiske kunstner Kazys Varnelis overgives til Domstolen under overværelse af Domstolens præsident, Koen Lenaerts, den litauiske vicejustitsminister, Jurga Greičienė, og lederen af afdelingen for ikonografi på Litauens nationalmuseum, Jolanta Bernotaitytė.

En delegation fra Retten besøger Warszawa

En delegation fra Retten, der udgøres af Rettens præsident, Marc van der Woude, de polske dommere Krystyna Kowalik-Bańczyk og Nina Półtorak samt den litauiske dommer Saulius Lukas Kalėda, begiver sig til Warszawa for at deltage i møder hos den øverste domstol i forvaltningsretlige sager i Polen og Warszawas advokatsamfund for at redegøre for Rettens rolle og styrke forbindelserne til de nationale domstole, der er ansvarlige for de sagsområder, som er berørt af den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager.

September

Ændringer af Domstolens og Rettens procesreglement

Den 1. september træder væsentlige ændringer af Domstolens og Rettens procesreglementer i kraft. De gennemfører de ændringer af statuttene for Domstolen, der er indført i forbindelse med den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager til Retten, som finder anvendelse fra den 1. oktober, og som moderniserer procedurerne ved de to retsinstanser.

Besøg af en delegation fra USA's øverste domstol

I forlængelse af de regelmæssige møder, der har fundet sted siden 1998, gør dette besøg det muligt at styrke de tætte og historiske forbindelser mellem USA's øverste domstol og Domstolen.

Installation af et kunstværk i Flersprogethedens Have

Kunstværket *Genus*, der er skabt af den luxembourgske kunstner Simone Decker, opstilles i Flersprogethedens Have, som grænser op til Domstolens område. I forbindelse med tilrettelæggelsen af denne have, der er designet specifikt til Domstolen, er der hentet inspiration i flersprogetheden, og haven symboliserer Unionens sproglige og kulturelle mangfoldighed.

Oktober

Delvis overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager

Reglerne vedrørende den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager fra Domstolen til Retten træder i kraft den 1. oktober. Fra denne dato behandler Retten de præjudicielle sager, der forelægges inden for seks specifikke områder. Den første anmodning om præjudiciel afgørelse, der overføres til Retten den 17. oktober (T-534/24 *Gotek*), forelægges på kroatisk og indgives af forvaltningsdomstolen i Osijek.

Delvis fornyelse af Domstolen og nye medlemmer tiltræder hvervet ved Retten

Der afholdes et højtideligt møde i Domstolens store retssal for at markere, at Lars Bay Larsen, Alexandra Prechal, Jean-Claude Bonichot, Peter George Xuereb, Lucia Serena Rossi, Priit Pikamäe, Nils Wahl og Anthony Michael Collins fratræder deres hverv, at ni nye medlemmer tiltræder hvervet ved Domstolen henholdsvis som dommer, nemlig Bernardus Smulders, Massimo Condinanzi, Fredrik Schalin, Stéphane Gervasoni, Niels Fenger og Ramona Frendoen, og som generaladvokat, nemlig Dean Spielmann, Andrea Biondi og Rimvydas Norkus, og at to nye medlemmer tiltræder hvervet ved Retten som dommer, nemlig Hervé Cassagnabère og Raphaël Meyer.

Valg af præsident, vicepræsident og førstegeneraladvokat for Domstolen

Koen Lenaerts genvælges af sine dommerkolleger som præsident for Den Europæiske Unions Domstol for de næste tre år. Endvidere vælges Thomas von Danwitz til vicepræsident for Domstolen som efterfølger for Lars Bay Larsen. Maciej Szpunar genvælges som førstegeneraladvokat for Domstolen.

November

Temamåned om kunstig intelligens

Et uddannelsesforløb inden for kunstig intelligens (AI) har til formål at præsentere de muligheder og udfordringer, der er forbundet med brugen heraf. Formålet er at afmystificere AI-området og fremme en etisk og ansvarlig brug af værktøjer baseret på denne teknologi.

Tre nye medlemmer af Revisionsretten afgiver højtidelig forsikring

Rådet for Den Europæiske Union udnævner Den Europæiske Revisionsrets nye medlemmer, Petri Sarvamaa, Hans Lindblad og Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, som afgiver højtidelig forsikring over for Domstolen.

Domstolen besøger Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

Domstolens præsident, Koen Lenaerts, ledsaget af en delegation fra Domstolen, besøger Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i forbindelse med det årlige møde. Drøftelserne fokuserer på tre hovedtemaer: »Klimaforandringer: en udfordring for de to europæiske domstole«, »Masseovervågning og beskyttelse af personoplysninger« og »Beskyttelse af rettigheder for personer med handicap«.

Sjette møde for JNEU-kontakter i Bruxelles

Sjette møde for Den Europæiske Unions Domstolsnetværks kontakter afholdes – for første gang uden for Luxembourg – i Bruxelles, hvor den øverste domstol i forvaltningsretlige sager i Belgien står for værtskabet. På mødet drøftes det fremtidige samarbejde inden for JNEU og spørgsmålet om de nationale domstoles anvendelse af princippet om overensstemmende fortolkning.

December

Oplysningsdag om handicap ved Domstolen

Institutionen, som er stærkt engageret i en lang række initiativer til fremme af tilgængelighed og inklusion, afholder Oplysningsdagen om handicap i år under temaet »Inklusion gennem sport: mangfoldighed, vores styrke«.

B. Året i tal

Institutionen i 2024

81 dommere fra
27 medlemsstater

Domstolen

27 dommere 11 generaladvokater

Retten

54 dommere

Budget: 504 mio. EUR

2 267
tjenestemænd og ansatte

61%
kvinder

39%
mænd

Antallet af kvinder i ledende stillinger i administrationen placerer Domstolen over gennemsnittet i de europæiske institutioner.

Kvinder er beskæftiget i:

54% af stillingerne som fuldmægtig

49% af lederstillingerne (mellem- og lederniveau)

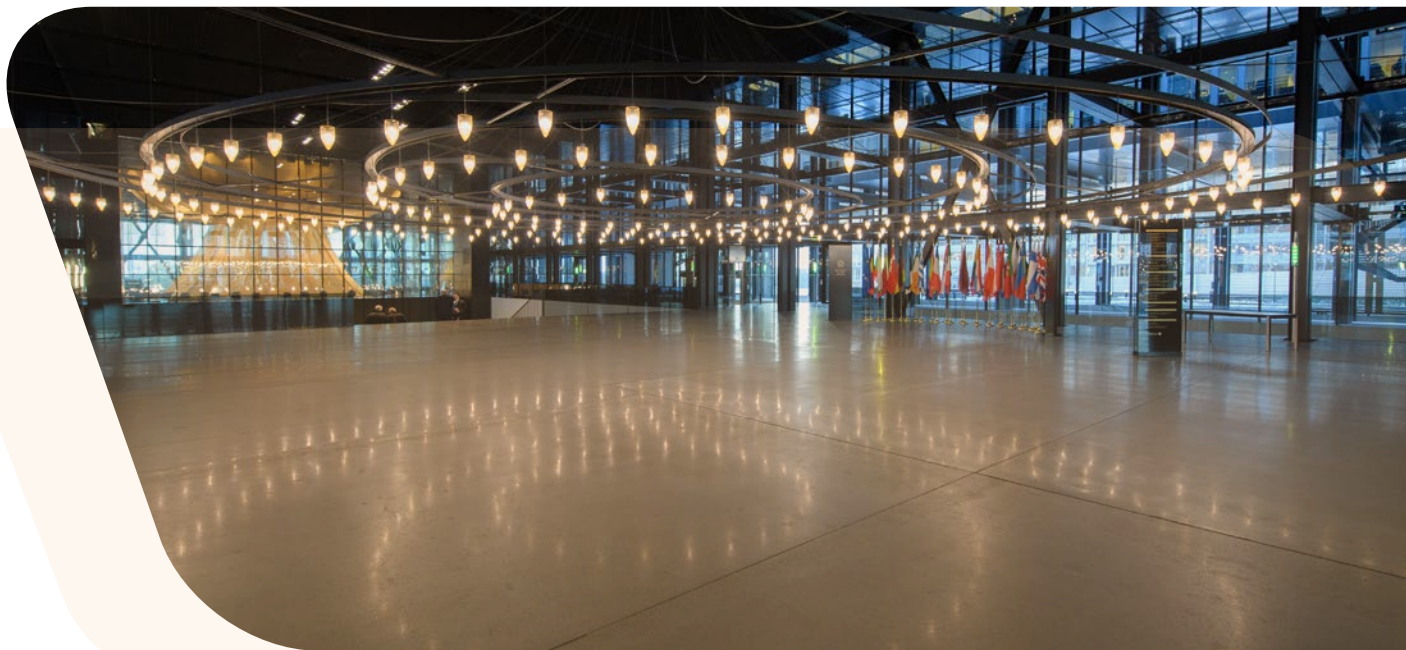
e-Curia

Procentdelen af procesdokumenter indgivet via e-Curia:

91% Domstolen

96% Retten

11 692 e-Curia-adgangskonti

Det judicielle år (Domstolen og Retten)

1 706 anlagte sager

1 785 afsluttede sager

2 911 verserende sager

Retssagernes gennemsnitlige varighed: 18,1 måned

e-Curia er en IT-applikation udviklet til repræsentanterne for parter i sager for Domstolen og Retten samt sager for de nationale domstole i forbindelse med en anmodning om præjudiciel forelæggelse for Domstolen, der gør det muligt at udveksle procesdokumenter med Justitskontorerne ad elektronisk vej.

e-Curia: den computerapplikation, der gør det muligt at udveksle procesdokumenter

[Se videoen på YouTube](#)

Sprogtjenesten

Som flersproget institution skal Domstolen være i stand til at behandle en sag, uanset hvilket officielt EU-sprog sagen indbringes på. Domstolen skal derefter sikre, at dens retspraksis offentliggøres på alle Unionens officielle sprog.

24
processprog

552
sprogkombinationer

608 juristlingvister til at oversætte de
skriftlige dokumenter

1 366 000 sider skal
oversættes

1 371 000 sider oversat

503

retsmøder og møder,
hvor der er gjort brug
af simultantolkning

70

tolke til retsmøder
og møder

Flersprogethed ved EU-Domstolen – sikring af lige adgang til domstolene

[Se videoen på YouTube](#)

Ved Domstolen oversættes der efter en bindende sprogordning, som giver mulighed for at benytte alle Den Europæiske Unions 24 officielle sprog. Alle dokumenterne til oversættelse er juridiske tekster af høj faglig karakter. Dette er grunden til, at Domstolens sprogtjeneste udelukkende beskæftiger juristlingvister med en afsluttet juridisk uddannelse og med et indgående kendskab til mindst to officielle sprog foruden deres modersmål.

2

**Den judicielle
virksomhed**

A. Domstolen i 2024

For Domstolen indbringes hovedsageligt anmodninger om præjudiciel afgørelse. Når en national ret er i tvivl om fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse eller om dens gyldighed, udsætter den nationale ret den sag, der verserer for den, og forelægger sagen for Domstolen. Når den nationale ret har fået en afklaring i kraft af Domstolens afgørelse, kan den derefter træffe afgørelse i den tvist, der er indbragt for den. I sager, der kræver et svar inden for meget kort tid (f.eks. sager vedrørende asyl, grænsekontrol, barnebortførelser osv.), er der fastsat en præjudiciel hasteprocedure.

Der kan endvidere anlægges direkte søgsmål ved Domstolen med påstand enten om annullation af en EU-retsakt (»annullationssøgsmål«) eller om, at det fastslås, at en medlemsstat ikke har overholdt EU-retten (»traktatbrudssøgsmål«). Såfremt medlemsstaten ikke efterkommer den dom, som fastslår et traktatbrud, kan der anlægges et andet søgsmål, som kaldes et søgsmål om »dobbelttraktatbrud«, og som kan føre til, at Domstolen pålægger medlemsstaten en bøde.

Der kan i øvrigt iværksættes appel til prøvelse af afgørelser truffet af Retten. Domstolen kan ophæve de afgørelser, som Retten har truffet.

Endelig kan der indgives anmodninger om udtalelse til Domstolen med henblik på at få undersøgt, om en aftale, som Unionen påtænker at indgå med et tredjeland eller en international organisation, er forenelig med traktaterne (fremsættes af en medlemsstat eller en EU-institution).

Koen Lenaerts

Præsident
for Den Europæiske
Unions Domstol

Domstolens virksomhed og udvikling

Det forgangne år var præget af vedtagelsen og gennemførelsen af den lovgivningsmæssige reform af Den Europæiske Unions retslige struktur ved [Parlamentets og Rådets forordning 2024/2019](#), der på anmodning af Domstolen har til formål at foretage en afbalancering af sagsbyrden mellem Unionens to retsinstanser ved at drage fordel af den fordobling af antallet af dommere ved Retten, der blev besluttet ved [Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/2422](#) i 2015. Domstolen bør således fortsat være i stand til at udføre sin opgave med at fortolke EU-retten inden for rimelige frister på et tidspunkt, hvor den oplever en betydelig stigning i antallet af sager, der indbringes for den, og en stigning i antallet af komplekse og følsomme sager, der navnlig involverer spørgsmål af forfatningsmæssig karakter, eller som vedrører grundlæggende rettigheder. I 2024 blev der således indbragt mere end 900 nye sager for Domstolen, som er et tal, der ligger tæt på

920
anlagte sager

573 præjudicielle sager,
heraf 6 præjudicielle
hasteprocedurer

**De medlemsstater, hvorfra
der oftest fremsættes en
præjudiciel anmodning:**

Italien	98
Tyskland	66
Polen	47
Østrig	39
Bulgarien	38

53 direkte søgsmål
39 overtrædelsesprocedurer og
3 sager om »dobbelttraktatbrud«

277 appeller iværksat til
prøvelse af Rettens afgørelser

15 ansøgninger om retshjælp

1 anmodning om udtalelse

rekorden i 2019, hvilket bekræfter den opadgående tendens, der er observeret i de senere år, og som understreger behovet for denne reform.

I praksis har dette i det væsentlige betydet en delvis overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager fra Domstolen til Retten. Denne overførsel, der træder i kraft den 1. oktober 2024, vedrører seks specifikke områder, nemlig det fælles merværdiafgiftssystem, punktafgifter, toldkodeks, tarifieringen af varer i den kombinerede nomenklatur, kompensation og bistand til luftfartspassagerer i tilfælde af boardingafvisning, forsinkelse eller aflysning af transportydelser og ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner.

Domstolen har dog fortsat kompetence til at behandle de anmodninger om præjudiciel afgørelse, der – selv om de falder inden for et af disse specifikke områder – også vedrører andre emner eller rejser selvstændige spørgsmål om fortolkning af den primære ret (herunder Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder), folkeretten eller generelle EU-retlige principper.

Reformen forventes at føre til en ikke ubetydelig reduktion af Domstolens arbejdsbyrde i forbindelse med de præjudicielle sager, hvilket de foreløbige skøn for så vidt angår de sidste tre måneder af sidste år bekræfter.

Et andet aspekt af reformen tilsigter at bevare effektiviteten af proceduren for appel til prøvelse af de afgørelser, der træffes af Retten. For at gøre det muligt for Domstolen at fokusere på de appeller, der rejser væsentlige retlige spørgsmål, er ordningen om forudgående bevilling af appel fra den 1. september 2024 blevet udvidet til at omfatte Rettens afgørelser vedrørende afgørelser truffet af seks nye uafhængige appelinstanser i et af Unionens organer, kontorer og agenturer, som er blevet føjet til de fire appelinstanser, der oprindeligt var en del af denne ordning, da den blev indført. Denne mekanisme er i øvrigt blevet udvidet til at omfatte tvister, der vedrører opfyldelse af aftaler, som indeholder en voldgiftsklausul.

En part, der ikke kan afholde udgifterne til
sagsomkostninger, kan ansøge om retshjælp.

Endelig har reformen til formål at øge gennemsigtigheden i den præjudicielle procedure og dermed gøre det lettere at forstå Domstolens og Rettens afgørelser. Fremover vil skriftlige indlæg i præjudicielle sager nemlig blive offentliggjort på institutionens websted inden for et rimeligt tidsrum efter sagens afslutning, medmindre den, der er ophavsmand til indlægget, gør indsigelse.

Ud over ændringen af statuttens for Den Europæiske Unions Domstol har gennemførelsen af reformen medført en ændring af [Domstolens procesreglement](#) og af [Rettens procesreglement](#), navnlig med henblik på at præcisere de nærmere regler for den indledende behandling af de anmodninger om præjudiciel afgørelse, som forelægges inden for rammerne af ordningen med et centralt kontaktpunkt (»guichet unique«), og den procedure, der finder anvendelse på de anmodninger, som Domstolen overfører til Retten. Domstolens procesreglement indeholder også andre nyskabelser, der har til formål at tage højde for erfaringerne fra sundhedskrisen og den teknologiske udvikling, navnlig hvad angår parternes eller deres repræsentanternes mulighed for at afgive indlæg via videokonference under overholdelse af særlige juridiske og tekniske betingelser, beskyttelsen af personoplysninger i forbindelse med behandlingen af sager, ordningen for indgivelse og forkyndelse af procesdokumenter via e-Curia-applikationen og streaming af visse retsmøder via internettet.

Anbefalingerne til de nationale domstole vedrørende forelæggelsen af præjudicielle spørgsmål og de praktiske anvisninger til parterne er blevet tilpasset i overensstemmelse hermed.

I juni 2024 blev institutionen mærket af dommer Marko Ilešič (Slovenien) død. Marko Ilešič havde været dommer ved Domstolen siden 2004.

I januar 2024 tog institutionen afsked med Marek Safjan (Polen), og i oktober gennemgik den en større delvis fornyelse af sin sammensætning, idet otte medlemmer fratrådte deres hverv, nemlig vicepræsident Lars Bay Larsen (Danmark), dommer Jean-Claude Bonichot (Frankrig), dommer Alexandra Prechal (Nederlandene), dommer Peter George Xuereb (Malta), dommer Lucia Serena Rossi (Italien), dommer Nils Wahl (Sverige), generaladvokat Priit Pikamäe (Estland) og generaladvokat Anthony Michael Collins (Irland), og ni nye medlemmer tiltrådte deres hverv, nemlig dommer Bernardus Maria Polycarpus Smulders (Nederlandene), generaladvokat Dean Spielmann (Luxembourg), dommer Massimo Condinanzi (Italien), dommer Fredrik Schalin (Sverige), generaladvokat Andrea Biondi (Italien), dommer Stéphane Gervasoni (Frankrig), dommer Niels Fenger (Danmark), dommer Ramona Frenco (Malta) og generaladvokat Rimvydas Norkus (Litauen).

Statistikkerne for det forgangne år viser, at der er indbragt et meget højt antal sager for Domstolen (920, dvs. næsten 100 sager mere end i hvert af de tre foregående år), og at der er afsluttet et meget højt antal sager (863 sager, dvs. 80 sager mere end året før), idet sidstnævnte tal i vid udstrækning kan forklares med de krav, der var forbundet med den delvise fornyelse af Domstolen. Pr. 31. december 2024 var antallet af verserende sager 1 206. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle typer sager var 17,7 måned i 2024.

863 afsluttede sager

580 præjudicielle sager,
heraf 5 præjudicielle hasteprocedurer

53 direkte søgsmål, herunder
26 konstaterede traktatbrud mod
16 medlemsstater og

1 sag om »dobbeltraktatbrud«

213 appeller iværksat til prøvelse af Rettens
afgørelser, herunder 48, der ophævede
Rettens afgørelse

Retssagernes gennemsnitlige varighed:
17,7 måned

Gennemsnitlig varighed af præjudicielle
hasteprocedurer: 3,3 måned

1 206

verserende sager
pr. 31. december 2024

Hyppigste sagsområder

Området med frihed, sikkerhed og retfærdighed	141
Statsstøtte og konkurrence	137
Økonomisk og monetær politik	103
Tilnærmelse af lovgivningerne	85
Forbrugerbeskyttelse	63
Miljø	62
Beskatning	61
Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik	57
Socialpolitik	48
Intellectuel ejendomsret	45

[Domstolens detaljerede statistikker](#)

Medlemmerne af Domstolen

Domstolen består af 27 dommere og 11 generaladvokater.

Dommerne og generaladvokaterne udnævnes af medlemsstaternes regeringer efter fælles overenskomst efter høring af et udvalg, som har til opgave at udtale sig om, hvorvidt de indstillede kandidater er egnede til at varetage de omhandlede opgaver. De udnævnes for en periode af seks år og kan genudnævnes.

Til dommere og generaladvokater ved Domstolen udnævnes personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som i deres hjemland opfylder betingelserne for at indtage de højeste dommerembeder eller har faglige kvalifikationer, som er almindeligt anerkendt.

Dommerne udøver deres funktioner helt upartisk og i fuld uafhængighed.

Domstolens dommere udpeger af deres midte præsidenten og vicepræsidenten. Dommerne og generaladvokaterne udnævner justitssekretæren for en periode på seks år.

Generaladvokaterne har til opgave upartisk og i fuld uafhængighed at fremsætte en juridisk udtalelse, benævnt »forslag til afgørelse«, i de sager, hvor de er bedt om det. Denne udtalelse er ikke bindende, men giver et supplerende perspektiv på tvistens genstand.

Med den delvise nybesættelse af Domstolen i oktober 2024 tiltrådte ni nye medlemmer:

Dommer Bernardus Maria Polycarpus Smulders (Nederlandene), generaladvokat Dean Spielmann (Luxembourg), dommer Massimo Condinanzi (Italien), dommer Fredrik Schalin (Sverige), generaladvokat Andrea Biondi (Italien), dommer Stéphane Gervasoni (Frankrig), dommer Niels Fenger (Danmark), dommer Ramona Frendo (Malta) og generaladvokat Rimvydas Norkus (Litauen).

In memoriam

Den slovenske dommer Marko Ilešič døde i juni 2024, hvor han fortsat var i sin embedsperiode. Han var det første medlem af denne nationalitet, der blev udnævnt til Domstolen, da Slovenien blev medlem af Den Europæiske Union i 2004. Marko Ilešič var respekteret og beundret, både professionelt og personligt, for sine juridiske og intellektuelle egenskaber og sit omfattende kendskab til sprog samt for sin store menneskelighed, og han har ydet et stort bidrag til udviklingen og fremme af EU-retten og udbredelsen af den slovenske kultur.

K. Lenaerts
præsident

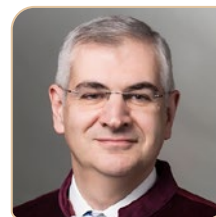
T. von Danwitz
vicepræsident

F. Biltgen
formand
for Første Afdeling

K. Jürimäe
formand
for Anden Afdeling

C. Lycourgos
formand
for Tredje Afdeling

I. Jarukaitis
formand
for Fjerde Afdeling

**M.L. Arastey
Sahún**
formand
for Femte Afdeling

M. Szpunar
førstegeneraladvokat

S. Rodin
formand
for Ottende Afdeling

A. Kumin
formand
for Sjette Afdeling

N. Jääskinen
formand
for Niende Afdeling

D. Gratsias
formand
for Tiende Afdeling

M. Gavalec
formand
for Syvende Afdeling

J. Kokott
generaladvokat

A. Arabadjiev
dommer

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
generaladvokat

E. Regan
dommer

**N.J. Cardoso da
Silva Piçarra**
dommer

**J. Richard de la
Tour**
generaladvokat

A. Rantos
generaladvokat

I. Ziemele
dommer

J. Passer
dommer

N. Emiliou
generaladvokat

Z. Csehi
dommer

O. Spineanu-Matei
dommer

T. Čápetá
generaladvokat

L. Medina
generaladvokat

B. Smulders
dommer

D. Spielmann
generaladvokat

M. Condrinzi
dommer

F. Schalin
dommer

A. Biondi
generaladvokat

S. Gervasoni
dommer

N. Fenger
dommer

R. Frenco
dommer

R. Norkus
generaladvokat

A. Calot Escobar
justitssekretær

Protokollær rangorden den 9. oktober 2024

B. Retten i 2024

De sager, der kan indbringes for Retten i første instans, er hovedsageligt direkte søgsmål anlagt af fysiske eller juridiske personer (enkeltpersoner, selskaber, sammenslutninger osv.), når de er individuelt og direkte berørt, og af medlemsstaterne til prøvelse af retsakter fra Den Europæiske Unions institutioner, organer, kontorer og agenturer samt direkte søgsmål med påstand om erstatning for skader forvoldt af institutionerne eller af deres ansatte.

Rettens afgørelser kan for så vidt angår retlige spørgsmål appelleres til Domstolen. I sager, som allerede har været genstand for en dobbeltprøvelse (af en uafhængig appelinstans og derefter af Retten), admitterer Domstolen alene appellen, såfremt den rejser et vigtigt spørgsmål for EU-rettens ensartede anvendelse, sammenhæng eller udvikling.

Siden den 1. oktober 2024 har Retten desuden haft kompetence til at behandle anmodninger om præjudiciel afgørelse, der er blevet overført af Domstolen, og som udelukkende vedrører et eller flere af følgende seks specifikke områder: det fælles merværdiafgiftssystem, punktafgifter, toldkodeks, tarifieringen af varer i den kombinerede nomenklatur, kompensation og bistand til luftfartspassagerer i tilfælde af boardingafvisning, forsinkelse eller aflysning af transportydelser og ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner.

En stor del af Rettens sager er af økonomisk karakter: intellektuel ejendomsret (EU-varemærker og EF-design), konkurrence, statsstøtte og bank- og finanstillsyn.

Marc van der Woude

Præsident for Den Europæiske Unions Ret

Rettens virksomhed og udvikling

For Retten var 2024 et særligt vigtigt år, fordi det var præget af ikrafttrædelsen af [forordning 2024/2019](#), som ændrede Den Europæiske Unions retslige struktur. Den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager fra Domstolen til Retten trådte således i kraft den 1. oktober 2024.

I henhold til [statutten for Den Europæiske Unions Domstol](#) har Retten nu kompetence til at behandle de anmodninger om præjudiciel afgørelse, der udelukkende vedrører et eller flere af disse særlige områder blandt følgende: fælles ordning for moms, punktafgifter, toldkodeks, tarifiering af varer, kompensation og bistand til luftfartspassagerer i tilfælde af boardingafvisning, forsinkelse eller aflysning af transportydelser og ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner (ny artikel 50b). Mellem den 1. oktober og den 31. december 2024 blev der truffet afgørelse om overførsel af 19 anmodninger om præjudiciel afgørelse.

786

anlagte sager

667

direkte søgsmål:

Intellectuel og industriel ejendomsret	268
EU-personalesager	76
Statsstøtte og konkurrence	33

7 søgsmål anlagt af medlemsstaterne

30 ansøgninger om retshjælp

19 anmodninger om præjudiciel afgørelse

En part, der ikke kan afholde udgifterne til sagsomkostninger, kan ansøge om retshjælp.

Internt har Retten måttet omorganisere sin struktur ved at udnævne ti dommere, der skal have sæde i den afdeling, der er udpeget til at behandle anmodninger om præjudiciel afgørelse, og formanden for denne afdeling, vicepræsident for Retten Savvas S. Papasavvas. For at sikre en optimal behandling af anmodningerne om præjudiciel afgørelse har Retten ligeledes udpeget tre dommere til at fungere som generaladvokat. Desuden indeholder Rettens procesreglement nu mulighed for, at Retten kan sættes i en mellemafdeling med ni dommere, som kan træffe afgørelse bl.a. i visse præjudicielle sager.

Fra den 1. september 2024 er der ligeledes indført en udvidelse af ordningen for forudgående bevilling af appel af Rettens afgørelser vedrørende en afgørelse truffet af en uafhængig appelinstans i et af Unionens organer, kontorer eller agenturer (ny artikel 58a i statuttten for Domstolen, som ligeledes er indsat ved forordning 2024/2019). Dette aspekt af reformen øger også Rettens opgave med at sikre sammenhæng og ensartethed i lovgivningen inden for de berørte områder.

Reformen faldt sammen med, at fem medlemmer af Retten, som er blevet udnævnt til dommere ved Domstolen, fratrådte den 7. oktober 2024. Dommer Stéphane Gervasoni, afdelingsformand Dean Spielmann, afdelingsformand Fredrik Schalin, dommer Ramona Frendo og dommer Rimvydas Norkus har således fratrådt deres hverv ved Retten. Retten takker dem for deres langvarige og vigtige bidrag til institutionens praksis. Samme dag aflagde dommer Hervé Cassagnabère og dommer Raphaël Meyer ed som nye medlemmer af Retten.

Denne store omorganisering og visse medlemmers fratrædelse har imidlertid ikke bremset Rettens judicielle virke, idet den har været i stand til at afslutte 922 sager i 2024. Da der kun blev indgivet 786 sager i løbet af året, er antallet af verserende sager således blevet nedbragt. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på 18,5 måned vidner om en effektiv forvaltning af sagerne, idet det bemærkes, at Retten er i stand til at reagere endnu hurtigere, når sagens særlige forhold kræver det. Retten kunne således afsige sin første dom inden for området for digitale markeder inden for et tidsrum på 8,2 måned (dom [T-1077/23](#) *Bytedance mod Kommissionen*).

I 2024 blev 20,2% af de afsluttede sager behandlet af udvidede dommerkollegier. Derudover fortsætter Retten med at behandle sager af afgørende betydning for bl.a. retsstaten i Rettens Store Afdeling, der består af 15 dommere (jf. kapitlet »Et tilbageblik på årets vigtigste domme«). I denne formelle sammensætning har Retten truffet afgørelse i sagerne *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles m.fl. mod Rådet*, *Medel m.fl. mod Rådet*, *Fridman m.fl. mod Rådet* og *Timchenko og Timchenko mod Rådet*.

Med den nye kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager og det nye ansvar som følge af udvidelsen af ordningen med forudgående bevilling af appel har Retten fået alle de nødvendige redskaber til effektivt og proaktivt at behandle de sager, der indbringes for den, samtidig med at den forbereder sig på den næste treårsperiode, der begynder i oktober 2025.

Retslige nyskabelser

Savvas Papasavvas

Vicepræsident for Den
Europæiske Unions Ret

I 2024 er der gjort stigende brug af Store Afdeling, som er Rettens mest højtidelige sammensætning, idet Retten hidtil kun sjældent og lejlighedsvis er trådt sammen i denne sammensætning. Store Afdeling består af 15 dommere og behandler de vigtigste sager og de sager, der giver anledning til juridiske vanskeligheder, eller som vedrører særlige omstændigheder (artikel 28, stk. 1, i Rettens procesreglement). 6 afgørelser, der forener flere sager, er således blevet truffet af dette dommerkollegium i løbet af det seneste år i forbindelse med dels Ruslands aggressioner mod Ukraine, dels gennemførelsen af den genopretnings- og resiliensfacilitet, der indgår som led i genopretningsplanen NextGenerationEU.

I domme af 11. september 2024, *Fridman m.fl. mod Rådet* og *Timchenko og Timchenko mod Rådet* ([T-635/22](#) og [T-644/22](#)) bekræftede Retten, at Rådet havde kompetence til for det første at vedtage forpligtelser til at indberette pengemidler og til at samarbejde med de kompetente nationale myndigheder for personer, der er omfattet af restriktive foranstaltninger, og, for det andet, at sidestille en manglende overholdelse af disse forpligtelser med en omgåelse af foranstaltninger om indefrysning af midler.

Efterfølgende bekræftede Retten i domme af 2. oktober 2024, *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles m.fl. mod Rådet*, *Ordre des avocats à la cour de Paris og Couturier mod Rådet* og *ACE mod Rådet* ([T-797/22](#), [T-798/22](#) og [T-828/22](#)) lovligheden af forbuddet mod direkte eller indirekte at yde juridisk rådgivning til den russiske regering og til juridiske personer, enheder og organer, der er etableret i Rusland ([Rådets forordning \(EU\) nr. 833/2014](#) om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine). Sagerne vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt der findes en grundlæggende ret til adgang til advokatbistand, navnlig i situationer, der ikke har nogen tilknytning til en retssag. Retten frifandt Rådet i de tre sager, men benyttede lejligheden til at præcisere rækkevidden af retten til effektive retsmidler (artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder) og retten til tavshedspligt (artikel 7).

Endelig afviste Retten ved kendelse af 4. juni 2024, *Medel m.fl. mod Rådet* ([T-530/22 – T-533/22](#)), påstandene om annullation af den gennemførelsesafgørelse, hvorved Rådet havde godkendt vurderingen af Polens genopretnings- og resiliensplan og specificerede de milepæle og mål, som denne medlemsstat skulle nå, for at det finansielle bidrag, der blev stillet til rådighed for denne medlemsstat i den anfægtede afgørelse, kunne frigives. Store Afdeling fastslog, at sagsøgerne – fire sammenslutninger, der repræsenterer sammenslutninger af dommere på internationalt plan, hvis medlemmer generelt udgøres af nationale faglige sammenslutninger, herunder polske sammenslutninger – ikke kunne påberåbe sig søgsmålskompetence.

Udviklingen vil utvivlsomt fortsætte i 2025, da andre sager i øjeblikket verserer for dette dommerkollegium. Der vil sandsynligvis også ske henvisninger til den mellemafdeling, der er oprettet ved [forordning \(EU, Euratom\) 2024/2019](#) for at supplere den række af formelle sammensætninger, som Retten kan gøre brug af.

L. Rasmussen

922

afsluttede sager

832

direkte søgsmål:

Intellectuel og industriel ejendomsret	276
Statsstøtte og konkurrence	98
EU-personalesager	76

1 anmodning om præjudiciel afgørelse

Retssagernes gennemsnitlige varighed:

18,5 måned

Andel af afgørelser, der er blevet appelleret til

Domstolen: 35%

1 705

verserende sager
(pr. 31. december 2024)

Hypigste sagsområder

Regler for institutionerne	552
Intellectuel og industriel ejendomsret	322
Økonomisk og monetær politik	167
Statsstøtte og konkurrence	153
EU-personalesager	112
Restriktive foranstaltninger	91
Aktindsigt	41
Landbrug	30
Offentligt udbud	29
Folkesundhed	24

[Rettsens detaljerede statistikker](#)

Medlemmerne af Retten

Retten er sammensat af to dommere fra hver medlemsstat.

Til dommere vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage høje retslige funktioner. Dommerne udnævnes af medlemsstaternes regeringer efter fælles overenskomst efter høring af et udvalg, som har til opgave at udtale sig om kandidaternes egnethed. De udnævnes for en periode af seks år og kan genudnævnes. Dommerne udpeger af deres midte deres præsident og vicepræsident for tre år. De udnævner justitssekretæren for en periode på seks år.

Dommerne udøver deres funktioner helt upartisk og i fuld uafhængighed.

I forbindelse med den delvise overførsel af kompetencen til at træffe afgørelser i præjudicielle sager fra Domstolen til Retten med virkning fra den 1. oktober 2024 valgte Retten José Martín y Pérez de Nanclares og Maja Brkan som dommere til at varetage hvervet som generaladvokat i forbindelse med behandlingen af anmodninger om præjudiciel afgørelse og Ion Gâlea som stedfortræder, i tilfælde af at de førstnævnte er forhindret i varetage hvervet.

I oktober 2024 tiltrådte to nye medlemmer af Retten, nemlig dommer Hervé Cassagnabère (Frankrig) og dommer Raphaël Meyer (Luxembourg), som erstattede dommer Stéphane Gervasoni og dommer Dean Spielmann, der begge blev udnævnt til dommere ved Domstolen.

M. van der Woude
præsident

S. Papasavvas
vicepræsident

A. Marcoulli
formand
for Anden Afdeling

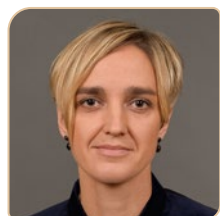
R. da Silva Passos
formand
for Fjerde Afdeling

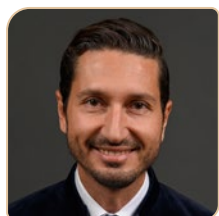
J. Svenningsen
formand
for Femte Afdeling

M.J. Costeira
formand
for Sjette Afdeling

K. Kowalik-Bańczyk
formand
for Syvende Afdeling

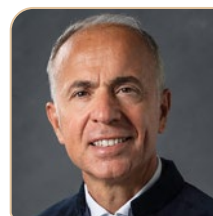
A. Kornezov
formand
for Ottende Afdeling

L. Truchot
formand
for Niende Afdeling

O. Porchia
formand
for Tiende Afdeling

R. Mastroianni
formand
for Første Afdeling

P. Škvařilová-Pelzl
formand
for Tredje Afdeling

M. Jaeger
dommer

H. Kanninen
dommer

J. Schwarcz
dommer

M. Kancheva
dommer

E. Buttigieg
dommer

V. Tomljenović
dommer

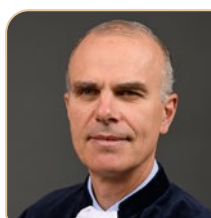
L. Madise
dommer

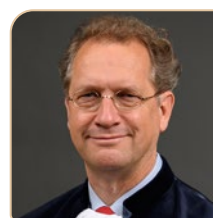
N. Półtorak
dommer

I. Reine
dommer

P. Nihoul
dommer

U. Öberg
dommer

C. Mac Eochaidh
dommer

G. De Baere
dommer

T. Pynnä
dommer

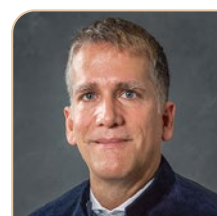
J. C. Laitenberger
dommer

J. Martín y Pérez de Nanclares
dommer

G. Hesse
dommer

M. Sampol Pucurull
dommer

M. Stancu
dommer

I. Nõmm
dommer

G. Steinfatt
dommer

T. Perišin
dommer

D. Petrлік
dommer

M. Brkan
dommer

P. Zilgalvis
dommer

K. Kecsmár
dommer

I. Gâlea
dommer

I. Dimitrakopoulos
dommer

D. Kukovec
dommer

S. Kingston
dommer

T. Tóth
dommer

B. Ricziová
dommer

**E. Tichy-
Fisslberger**
dommer

W. Valasidis
dommer

S. Verschuur
dommer

S.L. Kalèda
dommer

**L. Spangsberg
Grønfeldt**
dommer

H. Cassagnabère
dommer

R. Meyer
dommer

V. Di Bucci
justitssekretær

Protokollær rangorden den 9. oktober 2024

C. Retspraksis i 2024

Fokus Mobilitetspakken 2020: fair konkurrence og bedre arbejdsvilkår med henblik på en mere sikker, bæredygtig og retfærdig vejtransportsektor

Dom *Litauen m.fl. mod Parlamentet og Rådet* af 4. oktober 2024
([C-541/20 – C-555/20](#))

Mobilitetspakken 2020

I 2020 vedtog EU en reformpakke inden for vejtransportsektoren for at nå to hovedmål:

1. Forbedring af førernes arbejdsvilkår:

- ved at forbyde ugentlige hviletid i køretøjerne
- ved at sikre, at førerne regelmæssigt kan vende tilbage til deres bopæl eller virksomheden (hver tredje eller fjerde uge) for at tilbringe deres hvileperioder dér
- ved at fremrykke ikrafttrædelsesdatoen for forpligtelsen til at installere andengenerationstakografer.

2. Sikring af loyal konkurrence:

- ved at kræve, at køretøjerne hver ottende uge vender tilbage til en driftscentral i den medlemsstat, hvor transportvirksomheden er etableret
- ved at indføre en karenperiode på fire dage efter en cyklus med cabotagekørsel i en værtsmedlemsstat (i hvilken periode ikke-hjemmehørende transportvirksomheder ikke må udføre cabotagekørsel med det samme køretøj i den pågældende medlemsstat)
- ved at kvalificere førere som »udstationerede arbejdstagere« i visse specifikke tilfælde, således at de er sikret de arbejdsvilkår og den løn, der gælder i værtsmedlemsstaten.

Cabotagekørsel er transport, som gennemføres inden for en medlemsstat af en transportvirksomhed, der ikke er etableret i den pågældende medlemsstat. Dette er tilladt, så længe denne transport ikke udføres på en sådan måde, at der skabes en permanent aktivitet i denne medlemsstat.

Andengenerationstakografen er en elektronisk anordning, der registrerer førernes køretid, pauser og hviletider. Den bidrager til at sikre trafiksikkerheden, til at overholde førernes arbejdsvilkår og til at forebygge misbrug.

Mobilitetspakken består af tre retsakter, der vedrører den retlige ordning for vejtransport. Denne ambitiøse reform gav anledning til intense drøftelser, der førte til en række retssager. 7 medlemsstater – Litauen, Bulgarien, Rumænien, Cypern, Ungarn, Malta og Polen – anlagde således 15 sager ved Domstolen med påstand om annullation af visse bestemmelser i mobilitetspakken.

Domstolens dom bekræftede i vid udstrækning disse retsakters gyldighed.

Domstolen bemærkede, at en forbedring af førernes arbejdsvilkår kan medføre øgede omkostninger for transportvirksomhederne, samtidig med at den fremhævede, at disse regler, som gælder uden forskel i hele Unionen, ikke indebærer forskelsbehandling af transportvirksomheder, der er etableret i medlemsstater, som beliggende i »EU's periferi«. Den eventuelt større indvirkning, som disse regler har på visse virksomheder, afhænger af deres økonomiske valg om at levere tjenester til modtagere i medlemsstater langt fra deres eget etableringssted.

Hvad angår kvalificeringen af »udstationerede arbejdstagere« (som gør det muligt for førere at drage fordel af værtsmedlemsstatens minimumsvilkår for arbejde og løn frem for dem, der muligvis er mindre gunstige, og som gælder i den stat, hvor transportvirksomheden er etableret) er dette en foranstaltning, der har til formål **at sikre rimelige arbejdsvilkår og bekæmpe illoyal konkurrencepraksis**. Selv om denne udvikling er til gavn for lønmodtagerne, har den givet anledning til debat blandt medlemsstaterne, hvoraf nogle, især dem, hvor lønomkostningerne er lave, har frygtet en stigning i virksomhedernes omkostninger og den administrative kompleksitet, der er forbundet med de nye regler. Domstolen bekræftede denne foranstaltning, som EU-lovgiver havde truffet for at skabe en rimelig balance mellem de forskellige involverede interesser.

Med hensyn til forpligtelsen til at overholde en karensperiode på fire dage efter en cyklus med cabotagekørsel i en værtsmedlemsstat fremhævede Domstolen, at denne har til formål at beskytte lokale virksomheder og undgå illoyal konkurrence ved at forhindre, at gentagne cabotagekørsler de facto fører til en permanent aktivitet i værtsmedlemsstaten. Nogle medlemsstater havde anfægtet denne forpligtelse, da den ville begrænse virksomhedernes fleksibilitet ved at tvinge dem til at justere deres ruter for at undgå perioder med inaktivitet, som vil medføre tab af indtægter. Domstolen forkastede disse argumenter og påpegede, at foranstaltningen var begrænset til at forbyde cabotagekørsel inden for den samme værtsmedlemsstat i den pågældende periode, hvilket ikke er til hinder for, at der gennemføres anden international transport eller cabotagekørsel i andre medlemsstater.

Imidlertid annullerede Domstolen forpligtelsen til at sikre, at køretøjerne skal vende tilbage til transportvirksomhedens driftscentral hver ottende uge. Domstolen fastslog, at Parlamentet og Rådet ikke havde påvist, at de rådede over tilstrækkelige oplysninger med henblik på at vurdere forholdsmæssigheden af denne foranstaltning og dens sociale, miljømæssige og økonomiske konsekvenser.

Fokus Økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter

Dom *Herbaria Kräuterparadies II* (C-240/23)

Den tyske virksomhed Herbaria fremstiller drikken »Blutquick«, der markedsføres som et kosttilskud. Drikken indeholder ingredienser, der stammer fra økologisk produktion, og er tilsat ikke-vegetabiliske vitaminer og ferrogluconat. Emballagen viser EU's logo for økologisk produktion og er påført angivelsen »kontrolleret økologisk dyrkning«.

I januar 2012 forbød de tyske myndigheder Herbaria at henvise til beskyttet økologisk produktion, da EU-retten kun tillader tilsætning af vitaminer og mineraler til forarbejdede produkter, som er forsynet med betegnelsen »økologisk«, hvis deres anvendelse er et lovmæssigt krav.

Domstolen, der behandlede en anmodning om præjudiciel afgørelse i en første sag (sag [C-137/13](#)), fastslog, at anvendelsen af disse stoffer kun anses for at være et lovmæssigt krav, hvis en EU-forskrift eller en national forskrift, der er i overensstemmelse hermed, direkte kræver, at de tilsættes en fødevarer, for at den kan markedsføres. Eftersom vitaminerne og ferrogluconatet i »Blutquick« ikke opfyldte dette krav, blev Herbarias søgsmål forkastet af den tyske domstol, som havde forelagt sagen for Domstolen.

Sagen blev derefter indbragt for den tyske forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, for hvilken Herbaria ikke længere anfægtede forbuddet mod at vise EU's logo for økologisk produktion, men gjorde gældende, at der forelå forskelsbehandling mellem virksomhedens produkt og et lignende produkt importeret fra USA.

USA var nemlig i henhold til EU-retten anerkendt som et **tredjeland**, hvis **produktions- og kontrolregler er ækvivalente** med de regler, der gælder i Den Europæiske Union. Ifølge Herbaria gjorde dette det muligt at markedsføre produkter fra USA – der overholdt dette tredjelands produktionsregler – som økologiske produkter i EU. Denne situation ville medføre forskelsbehandling, idet konkurrerende amerikanske produkter kunne benytte EU's logo for økologisk produktion uden at overholde de regler for økologisk produktion, der gælder i EU.

Den tyske forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager forelagde Domstolen spørgsmål herom.

Domstolen fastslog i sin dom, at **kun produkter, der opfylder de krav, som er fastsat i [forordningen om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter](#), må anvende EU's logo for økologiske produktion**. Dette logo kan derfor ikke bruges til produkter, der er fremstillet i et tredjeland i henhold til regler, der kun er ækvivalente med dem, der er fastsat i EU-retten. Dette forbud omfatter også brugen af udtryk, der henviser til denne produktion.

Domstolen fremhævede, at det ville skade den fair konkurrence på det indre marked, hvis det var muligt at anvende dette logo og disse udtryk både for produkter – fremstillet enten i EU eller i tredjelande – der overholder europæiske standarder for økologisk produktion, og for produkter, der er fremstillet i tredjelande

efter standarder, der kun er ækvivalente med disse standarder. Dette ville også kunne vildlede forbrugerne, idet formålet med logoet er klart og utvetydigt at informere forbrugerne om, at produktet fuldt ud opfylder de krav, der er fastsat i forordningen.

Domstolen fandt til gengæld, at et tredjeland's logo for økologisk produktion kan anføres på produkter, der er fremstillet i dette land, også selv om det indeholder udtryk, der henviser til økologisk produktion.

Den Europæiske Unions økomærke

[Den Europæiske Unions økomærke](#) giver økologiske produkter, der stammer fra EU, en ensartet, visuel identitet. Den gør det lettere for forbrugerne at identificere økologiske produkter og hjælper landmændene med at markedsføre dem i alle medlemsstater.

Økomærket er forbeholdt produkter, der er blevet anerkendt som økologiske af et godkendt organ, hvilket garanterer overholdelse af strenge standarder for produktion, forarbejdning, transport og opbevaring. Et produkt kan kun bære økomærket, hvis det indeholder mindst 95% økologiske ingredienser, og kun hvis de resterende 5% overholder strenge betingelser. Den samme ingrediens kan ikke være til stede i både økologisk og ikke-økologisk form.

Forordning 2018/848

[Forordning 2018/848 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter](#) har til formål at sikre fair konkurrence, et velfungerende indre marked inden for denne sektor og forbrugernes tillid til produkter, der er mærket som økologiske.

Den fastsætter generelle og detaljerede produktionsregler. Med hensyn til mærkning kræver forordningen, at reglerne om forbrugeroplysning skal overholdes, navnlig for at undgå enhver form for forvirring eller vildledning. Den indeholder også specifikke bestemmelser om mærkning af økologiske produkter og omlægningsprodukter for at beskytte både interesserne hos de erhvervsdrivende, der ønsker, at deres produkter identificeres korrekt og nyder godt af fair konkurrence, og forbrugernes interesser.

Andre domme fra Domstolen om økologiske produkter

Dom af 12. oktober 2017, *Kamin und Grill Shop* (C-289/16)

I henhold til [forordning nr. 834/2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter](#) skal en erhvervsdrivende, der markedsfører økologiske produkter, lade sin virksomhed omfatte af en kontrolordning. Erhvervsdrivende, der sælger produkter direkte til forbrugeren eller til den endelige forbruger, kan på visse betingelser fritages for denne forpligtelse. Domstolen fastslog, at det er nødvendigt, at salget finder sted under tilstedeværelse af både den erhvervsdrivende eller

dennes salgspersonale og den endelige forbruger. Derfor er erhvervsdrivende, der markedsfører disse produkter online, ikke omfattet af denne undtagelse.

Dom af 26. februar 2019, *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs* (C-497/17)

[Forordning nr. 834/2007](#) tillader ikke anvendelse af EU's økomærke på produkter fremstillet af dyr, som uden forudgående bedømmelse har været genstand for rituel slagtning, som er udført på de betingelser, der er fastsat i [forordning nr. 1099/2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet](#).

Dom af 29. april 2021, *Natumi* (C-815/19)

[Forordning nr. 889/2008 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 834/2007](#) er til hinder for anvendelsen af et pulver fremstillet af rensede, formalede og tørrede sedimentter af algen *lithothamnium calcareum* som ikke-økologisk ingrediens af landbrugsoprindelse i forarbejdningen af økologiske fødevarer (navnlig økologiske ris- og sojadrikke) med henblik på at berige dem med calcium.

Fokus Aktindsigt i aftaler om køb af covid-19-vaccine

Domme Auken m.fl. mod Kommissionen og Courtois m.fl. mod Kommissionen (T-689/21 og T-761/21)

I juni 2020 lancerede Den Europæiske Union sin indkøbsstrategi med hensyn til covid-19-vacciner. I den forbindelse indgik Kommissionen en aftale med de 27 medlemsstater, der bemyndigede den til at indgå forhåndsftaler om køb med producenter på medlemsstaternes vegne.

Da tidlig indførelse af vaccination var i folkesundhedens interesse, blev lægemiddelvirksomhedernes frist til at udvikle vaccinerne forkortet. For at kompensere for disse virksomheders risici indførte Kommissionen og medlemsstaterne i deres vaccinestrategi princippet om risikofordeling mellem producenten og medlemsstaterne og reducerede således producentens ansvar i tilfælde af bivirkninger ved produktet.

De offentliggjorte versioner af kontrakterne var blevet redigeret og udelod oplysninger om finansielle risici, donationer eller videresalg samt erklæringer om fravær af interessekonflikter.

I 2021 anfægtede borgere og medlemmer af Europa-Parlamentet Europa-Kommissionens delvise afslag på at give fuld indsigt i visse dokumenter vedrørende aftalerne om køb af vacciner i 2020. Begæringerne om aktindsigt vedrørte de erstatningsklausuler, der var indgået i forhold til lægemiddelvirksomhederne. I henhold til disse klausuler skulle laboratorierne yde erstatning til ofrene i tilfælde af en fejl, der skyldtes forsætlig adfærd eller en alvorlig mangel i forbindelse med fremstillingen, mens dette ansvar i andre tilfælde påhvilede medlemsstaterne.

Borgere og medlemmer af Europa-Parlamentet begærede også indsigt i de erklæringer om fravær af interessekonflikter, som medlemmerne af forhandlingsteamet for indkøb af vacciner havde afgivet. De ønskede at kaste lys over den måde, hvorpå forhandlingerne var blevet gennemført, navnlig om en meget stor aftale fra maj 2021 om indkøb af 1,8 mia. ekstra doser vaccine til et beløb på 35 mia. EUR.

Kommissionen gav kun delvis indsigt i disse dokumenter og offentliggjorde redigerede versioner med henvisning til forretningshemmeligheder og beskyttelse af privatlivets fred.

I forbindelse med to søgsmål, som blev anlagt til prøvelse af Kommissionens afgørelser, annullerede Retten delvist disse afgørelser.

Hvad angår begæringen om bredere indsigt i **erstatningsklausuler** påpegede Domstolen, at grunden til, at disse klausuler var blevet indsat i aftalerne – nemlig at kompensere for de risici, som lægemiddelvirksomhederne var udsat for i forbindelse med den kortere frist for udvikling af vacciner – var blevet godkendt af medlemsstaterne og var offentligt kendt. Retten fastslog, at Kommissionen ikke havde påvist, hvorledes en bredere indsigt i disse klausuler, i visse definitioner i aftalerne (såsom »forsætlig adfærd« og »alle rimelige bestræbelser«) og i

bestemmelserne om donationer og videresalg af vacciner ville skade de pågældende lægemiddelvirksomheders kommercielle interesser.

Hvad angår begæringen om udlevering af **identiteten på medlemmerne af forhandlingsteamet**, som fremgik af erklæringerne om fravær af interessekonflikt, bekræftede Domstolen, at denne forfulgte et formål i samfundets interesse. Kun ved at afsløre identiteten kunne det nemlig kontrolleres, at medlemmerne af forhandlingsteamet ikke befandt sig i en interessekonflikt. Denne gennemsigtighed i kontraktforhandlingsprocessen styrker unionsborgernes tillid til Kommissionens vaccinestrategi og hjælper med at bekæmpe udbredelsen af falske oplysninger. Retten fastslog derfor, at Kommissionen ikke havde foretaget en korrekt afvejning af de foreliggende interesser med hensyn til fraværet af interessekonflikter og risikoen for krænkelse af privatlivets fred.

Aktindsigt: et kerneelement i gennemsigtighed

Europa-Parlamentets og Rådets [forordning \(EF\) nr. 1049/2001](#) har til formål at give offentligheden den videst mulige ret til indsigt i Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter. Den har til formål at styrke institutionernes gennemsigtighed, legitimitet og ansvarlighed.

Denne ret er imidlertid ikke absolut. Der findes undtagelser hertil, som har til formål at beskytte visse offentlige eller private interesser, såsom den offentlige sikkerhed, fortroligheden af interne drøftelser og juridiske udtalelser, finansielle, økonomiske og kommercielle interesser og beskyttelsen af personoplysninger.

Institutionerne skal finde en balance mellem gennemsigtighed og beskyttelse af disse interesser og i hvert enkelt tilfælde vurdere, om offentliggørelse kan skade disse interesser. Endelig kan udbredelse kræves, hvis der påvises, at der foreligger en mere tungtvejende offentlig interesse.

Hvis der gives afslag på aktindsigt, kan den, der fremsætter begæringen, anmode den pågældende institution om at tage sagen op til fornyet prøvelse og derefter – hvis der igen gives afslag på aktindsigt – indbringe sagen for Den Europæiske Ombudsmand eller anlægge sag ved Den Europæiske Unions Ret.

Principper fastslået af Retten og Domstolen

I dom *De Capitani mod Parlamentet* ([T-540/15](#)) fastslog Retten, at EU-institutionerne kun kan nægte aktindsigt i visse dokumenter vedrørende lovgivningsprocessen i behørigt begrundede tilfælde.

Den institution eller det organ, der nægter aktindsigt, skal redegøre for, hvorledes dette på en »konkret, effektiv og rimeligt forudsigelig« måde vil skade den interesse, der er beskyttet af en af undtagelserne i forordning nr. 1049/2001. Som Domstolen afgjorde i *ClientEarth mod Kommissionen* ([C-57/16 P](#)), er en hypotetisk eller vag skade ikke tilstrækkelig til at begrunde et sådant afslag.

Spørgsmålet om indsigt i indlæg, der er indgivet af en medlemsstat eller en institution i forbindelse med en retssag ved Den Europæiske Unions Domstol, er blevet behandlet i flere nævneværdige domme. I sagen *Kommissionen mod Breyer* ([C-213/15 P](#)) fastslog Domstolen, at en medlemsstats indlæg, som Kommissionen var i besiddelse af, var omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1049/2001. Selv om fortroligheden af disse indlæg skal bevares under hele retssagen, kan Kommissionen ikke uden videre nægte at give indsigt heri, efter at sagen er afsluttet.

Domstolen havde allerede i dommen i sagerne *Sverige m.fl. mod API og Kommissionen* ([C-514/07 P](#), [C-528/07 P](#) og [C-532/07 P](#)) fastslået denne generelle formodning om, at der ikke gives aktindsigt under retslige procedurer, for så vidt angår indlæg indgivet af en EU-institution. Når den retslige procedure er afsluttet, skal der foretages en konkret vurdering af hver enkelt begæring for at fastslå, om undtagelserne i forordningen finder anvendelse.

Fokus Restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed

Domme *Mazepin mod Rådet* af 20. marts 2024 ([T-743/22](#)), *Fridman m.fl. mod Rådet og Timchenko og Timchenko mod Rådet* af 11. september 2024 ([T-635/22](#) og [T-644/22](#)) og *NSD mod Rådet* af 11. september 2024 ([T-494/22](#))

Restriktive foranstaltninger eller »sanktioner« er et centralt redskab i Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik. De kan tage form af indefrysning af aktiver, forbud mod at rejse ind på EU's territorium eller økonomiske sanktioner. Formålet er at forsvare Unionens grundlæggende værdier, væsentlige interesser og sikkerhed ved at lægge pres på bestemte personer eller enheder, herunder tredjelandes regeringer, for at få dem til at ændre deres politik eller adfærd.

Ruslands handlinger, der har kompromitteret Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed siden 2014, og frem for alt dets angrebskrig mod denne stat i 2022, har intensiveret EU's sanktioner mod fysiske og juridiske personer, der yder støtte til den russiske regering. Lovligheden og rækkevidden af Rådets afgørelser på dette område er blevet anfægtet, og dette har givet anledning til, at en række sager er blevet indbragt for Den Europæiske Unions Ret.

De illustrerer forsøget på at finde en balance mellem fastholdelsen af de pålagte sanktioners strenghed, som er nødvendig for deres effektivitet, og beskyttelsen af individuelle rettigheder. Retten har bekræftet, at EU har vide beføjelser med hensyn til at gribe ind over for økonomisk og materiel støtte til den russiske regering, samtidig med at der kræves beviser og en solid begrundelse for de vedtagne foranstaltninger.

Dom *NSD mod Rådet* ([T-494/22](#))

Retten **bekræftede** sanktionerne mod det russiske selskab National Settlement Depository (NSD). Efter Rådets opfattelse havde denne virksomhed spillet en afgørende rolle for det finansielle system i Rusland, og den ydede materiel og finansiell støtte til både regeringen og den russiske centralbank.

Retten bemærkede, at NSD som en vigtig finansiell institution af systematisk betydning gjorde det lettere for den russiske regering at mobilisere betydelige ressourcer, som blev brugt til at destabilisere Ukraine. Den forkastede desuden NSD's argumenter om, at de restriktive foranstaltninger havde ført til indefrysning af midler, der tilhørte kunder, som ikke var omfattet af sanktionerne, og påpegede, at sidstnævnte kunne anlægge sag ved de nationale domstole for at anfægte en krænkelse af deres ejendomsrettigheder som en bivirkning af de foranstaltninger, der var blevet anvendt over for NSD.

Dom *Mazepin mod Rådet* (T-743/22)

Den Europæiske Unions Ret **annullerede** opretholdelsen af Nikita Mazepin, der er tidligere Formel 1-kører, på listen over personer, der er omfattet af sanktioner. Hans navn var blevet opført på listen af Rådet på grund af tilknytningen til faren, Dmitry Mazepin, en indflydelsesrig forretningsmand, hvis aktiviteter genererer betydelige indtægter til den russiske regering, og som angiveligt skulle have været hovedsponsor for sin søns aktiviteter som racerkører hos Haas-teamet.

Retten fastslog, at forbindelsen mellem Dmitry Mazepin og hans søn ikke var tilstrækkelig godtgjort, idet den navnlig bemærkede, at sidstnævnte ikke længere var racerkører i det pågældende team på det tidspunkt, hvor den anfægtede afgørelse blev vedtaget. Desuden fremhævede Domstolen, at det familiemæssige forhold som sådan ikke var tilstrækkeligt til at bevise, at der forelå fælles interesser, som kunne begrunde opretholdelsen af sanktioner mod Nikita Mazepin.

Domme *Fridman m.fl. mod Rådet og Timchenko og Timchenko mod Rådet* (T-635/22 og T-644/22)

Retten **bekræftede**, at de personer og enheder, der var blevet pålagt sanktioner, havde en forpligtelse til at indberette deres pengemidler og til at samarbejde med de kompetente myndigheder for at undgå omgåelse af indfrysningen af midler ved hjælp af juridiske og finansielle arrangementer. Disse forpligtelser, der var indført af Rådet, blev anset for at være nødvendige for at sikre effektiviteten og ensartetheden af sanktioner i alle medlemsstater. Retten forkastede ligeledes argumentet om, at Rådet havde udøvet strafferetlige beføjelser, der er forbeholdt medlemsstaterne, idet den fastslog, at disse foranstaltninger ikke var af strafferetlig karakter, og at vedtagelsen af dem var i overensstemmelse med hele den ramme, der er fastsat i EU-retten.

Den Europæiske Unions sanktioner mod Rusland

Siden marts 2014 har EU gradvist indført målrettede restriktive foranstaltninger over for Rusland som reaktion på især den ulovlige annektering af Krim (2014) og den militære aggression mod Ukraine (2022).

Disse foranstaltninger har til formål at svække **Ruslands økonomiske grundlag**, fratage landet kritiske teknologier og markeder og i betydelig grad reducere dets evne til at føre krig. EU har også vedtaget sanktioner mod **Belarus, Iran og Nordkorea** som reaktion på deres støtte til Rusland i krigen mod Ukraine.

Mere end 2 300 personer og enheder (banker, politiske partier, virksomheder og paramilitære grupper) er omfattet af sanktionerne. Disse omfatter følgende:

- forbud mod indrejse i Den Europæiske Union
- indefrysning af aktiver
- indefrysning af pengemidler.

Rådet anslår værdien af de private aktiver, der er indefrosset i EU, til 24,9 mia. EUR. Den russiske centralbanks aktiver, der er blokeret i EU, beløber sig til 210 mia. EUR.

Restriktive foranstaltninger, der indføres i kraft af Rådets afgørelser, er genstand for løbende opfølgning. De forlænges eller ændres, alt efter hvad der er relevant, hvis Rådet skønner, at deres mål ikke er nået.

Et tilbageblik på årets vigtige domme

Grundlæggende rettigheder

Den Europæiske Union sikrer beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder, navnlig gennem chartret om grundlæggende rettigheder, som opregner unionsborgernes individuelle, borgerlige, politiske, økonomiske og sociale rettigheder. Respekten for menneskerettighederne er en af de værdier, som Unionen bygger på, og en væsentlig forpligtelse i forbindelse med gennemførelsen af dens politikker og programmer.

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – bindende regler med konkrete virkninger

[Se videoen på YouTube](#)

Som reaktion på den intensiverede russiske aggression mod Ukraine vedtog Rådet for Den Europæiske Union i 2022 sanktioner, der havde til formål at lægge pres på Rusland. Disse foranstaltninger omfatter et forbud mod at yde juridisk rådgivning til den russiske regering og til juridiske personer, enheder eller organer, der er etableret i Rusland. Belgiske og franske advokater nedlagde for Den Europæiske Unions Ret påstand om annullation af dette forbud. Efter disse advokaters opfattelse krænkede dette forbud de grundlæggende rettigheder, der garanterer adgang til advokatbistand. Retten henviste til den grundlæggende ret til effektiv retsbeskyttelse, som omfatter retten til at modtage rådgivning og til at lade sig repræsentere af en advokat i forbindelse med en verserende eller mulig retstvist. Retten påpegede imidlertid, at det anfægtede forbud ikke gjaldt for juridisk rådgivning i forbindelse med retssager eller for rådgivning til fysiske personer. Den frifandt derfor Rådet.

Domme *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles m.fl. mod Rådet*, *Ordre des avocats à la Cour de Paris og Couturier mod Rådet* og *ACE mod Rådet* af 2. oktober 2024 ([T-797/22](#), [T-798/22](#) og [T-828/22](#))

I 2006 offentliggjorde avisen *Le Monde* en artikel, der satte fodboldklubben Real Madrid i forbindelse med dopingrygter. Eftersom avisen var blevet dømt for ærekrænkelse i Spanien, anfægtede den fuldbyrdelsen af denne dom i Frankrig under henvisning til pressefriheden. I forbindelse med en sag, der var indbragt af den franske kassationsdomstol, fastslog Domstolen, at den gensidige anerkendelse af domme kan begrænses, hvis den åbenlyst krænker grundlæggende rettigheder. Ifølge Domstolen risikerer uforholdsmæssige sanktioner mod medierne, såsom uforholdsmæssigt store erstatninger, at afskrække pressen fra at dække emner, der har offentlig interesse, hvilket er uforeneligt med Den Europæiske Unions demokratiske værdier.

Dom *Real Madrid Club de Fútbol* af 4. oktober 2024 ([C-633/22](#))

Personoplysninger

Den Europæiske Union har et detaljeret regelgrundlag for beskyttelse af personoplysninger. Behandlingen og lagringen af disse oplysninger skal opfylde de betingelser for lovlighed, der er fastsat i lovgivningen, skal begrænses til det absolutte minimum og må ikke udgøre et uforholdsmæssigt indgreb i retten til privatlivets fred.

Domstolen i den digitale verden

[Se videoen på YouTube](#)

En tysk statsborger anfægtede ved en tysk domstol byen Wiesbadens afslag på at udstede et nyt identitetskort til ham, som ikke indeholdt hans fingeraftryk. Den tyske domstol anmodede Domstolen om at kontrollere gyldigheden af den EU-forordning, der fastsætter en forpligtelse til at indsætte to digitale fingeraftryk i identitetskort. Domstolen fastslog, at denne forpligtelse, som er begrundet i behovet for at bekæmpe fremstilling af falske identitetskort og identitetstyveri, er forenelig med de grundlæggende rettigheder til respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger. Retten annullerede imidlertid forordningen, der var vedtaget på et fejlagtigt retsgrundlag, men opretholdt dens virkninger indtil den 31. december 2026 for at give mulighed for at vedtage en ny tekst. Forordningen var nemlig fejlagtigt baseret på artikel 21, stk. 2, TEUF (unionsborgernes frie bevægelighed) i stedet for artikel 77, stk. 3, TEUF (et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed), som kræver enstemmighed i Rådet.

Dom *Landeshauptstadt Wiesbaden* af 21. marts 2024 ([C-61/22](#))

En person var blevet registreret i politiregistret i Bulgarien i forbindelse med en efterforskning for afgivelse af falsk vidneforklaring. Efter at være blevet idømt en betinget straf på et år og efter at have afsonet denne straf anmodede den pågældende om at blive slettet af registret. I henhold til bulgarsk ret blev oplysningerne om vedkommende opbevaret i dette register uden anden tidsbegrænsning end den pågældendes død. Den bulgarske øverste domstol i forvaltningsretlige sager spurgte Domstolen, om denne lovgivning var forenelig med EU-retten. Sidstnævnte svarede, at den generelle og udifferentierede opbevaring – indtil den registreredes død – af biometriske og genetiske data om personer, der er dømt for en kriminel handling, er i strid med EU-retten. National lovgivning skal omfatte en forpligtelse for den dataansvarlige til regelmæssigt at kontrollere, om dataopbevaring stadig er nødvendig, og give de registrerede mulighed for at anmode om, at deres data slettes, hvis dette ikke længere er tilfældet.

Dom *Direktor na Glavna direktsia »Natsionalna politzia« pri MVR – Sofia* af 30. januar 2024 ([C-118/22](#))

I to separate afgørelser gav Domstolen afgørende præciseringer vedrørende myndigheders efterforskningsbeføjelser.

I en sag, der vedrørte et fransk dekret, der har til formål at beskytte værker, der er omfattet af ophavsret eller en beslægtet rettighed, mod krænkelse begået på internettet, præciserede Domstolen, at medlemsstaterne kan pålægge internetudbydere en forpligtelse til at foretage generel og udifferentieret opbevaring af IP-adresser med henblik på at gøre det muligt for den kompetente offentlige myndighed at identificere den person, der er mistænkt for at have begået en strafbar handling. Denne opbevaring må imidlertid ikke gøre det muligt at drage præcise konklusioner om den pågældende persons privatliv. For at opnå et sådant resultat skal lagringsmåden sikre, at de forskellige kategorier af lagrede data faktisk er hermetisk adskilte. I atypiske situationer, hvor de særlige forhold, der kendetegner en national procedure, kan gøre det muligt ved at sammenkoble de indsamlede data og oplysninger at drage præcise konklusioner om den registreredes privatliv, skal adgangen være undergivet forudgående kontrol af en domstol eller af en uafhængig administrativ enhed.

Dom *La Quadrature du Net II* af 30. april 2024 ([C-470/21](#))

I en østrigsk sag forsøgte politiet at låse en mobiltelefon op, idet mobiltelefonen tilhørte modtageren af en pakke med cannabis. Domstolen blev forelagt spørgsmål om, hvorvidt undersøgelsen var lovlig i forhold til et direktiv om beskyttelse af personoplysninger, der anvendes af politiet og de retlige myndigheder, og udtalte, at adgang til oplysninger, der er indeholdt i en mobiltelefon, ikke nødvendigvis er begrænset til bekæmpelse af alvorlig kriminalitet. Hvis dette ikke var tilfældet, ville dette generelt medføre en risiko for straffrihed for strafbare handlinger og dermed bringe skabelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed inden for Unionen i fare. En sådan adgang, som udgør et alvorligt indgreb i de registreredes ret til beskyttelse af deres personoplysninger, forudsætter imidlertid en forudgående tilladelse fra en domstol eller en uafhængig myndighed og skal stå i rimeligt forhold til formålet. Den nationale lovgiver skal desuden definere de forhold, der skal tages i betragtning i forbindelse med en sådan adgang, såsom arten af de pågældende lovovertrædelser, og ejeren af telefonen skal underrettes fra det tidspunkt, hvor underretningen ikke længere vil kunne skade efterforskningen.

Dom *Bezirkshauptmannschaft Landeck* af 4. oktober 2024 ([C-548/21](#)),

Ligebehandling og retten til arbejde

I Den Europæiske Union er der næsten 200 mio. arbejdstagere. Et stort antal borgere nyder derfor direkte godt af de EU-arbejdsretlige bestemmelser, der fastsætter minimumsstandarder for arbejds- og ansættelsesvilkår og således supplerer de politikker, der føres af medlemsstaterne.

EU-Domstolen: ligebehandling og beskyttelse af mindretals rettigheder

[Se videoen på YouTube](#)

En ansat i Comune di Copertino (Copertino kommune, Italien) havde fratrådt sin stilling for at gå på førtidspension og krævede derefter en finansiel godtgørelse for årlig betalt ferie, der ikke var afholdt. Italiensk lovgivning udelukkede imidlertid, at ansatte i den offentlige sektor kunne gøre en sådan ret gældende. Adspurgte om fortolkningen af [direktivet om arbejdstid](#) bekræftede Domstolen, at en arbejdstager har ret til en finansiel godtgørelse, hvis den pågældende ikke har afholdt hele sin ferie inden udløbet af sin kontrakt, selv i tilfælde af frivillig fratrædelse. Økonomiske hensyn, såsom styring af offentlige udgifter, kan ikke begrunde fratagelsen af denne ret. Der kan dog gøres en undtagelse, hvis medarbejderen bevidst har undladt at afholde sin ferie, og hvis arbejdsgiveren i tilstrækkelig grad har informeret den pågældende om risikoen for at miste sine feriedage og har opfordret vedkommende til at afholde dem.

Dom *Comune di Copertino* af 18. januar 2024 ([C-218/22](#))

En tidligere professionel fodboldspiller i Frankrig var af den opfattelse, at visse af FIFA's regler havde forhindret ham i at blive ansat i en belgisk klub, og han anfægtede derfor disse regler ved de belgiske domstole. Disse regler, som stammede fra FIFA's reglement om spilleres status og transfer, pålagde både spilleren og dennes nye klub at betale kompensation, hvis spilleren brød sin kontrakt uden »gyldig grund«, inden den udløb. De kunne også føre til sportslige sanktioner, såsom et forbud mod, at værtsklubben rekrutterer nye spillere, og forhindre udstedelsen af et internationalt transfcertifikat, så længe der var uenighed om kontraktbruddet. På baggrund af en forelæggelse fra appeldomstolen i Mons fastslog Domstolen, at disse regler ikke var forenelige med arbejdskraftens frie bevægelighed og EU's konkurrencelovgivning.

Dom *FIFA* af 4. oktober 2024 ([C-650/22](#))

Unionsborgerskab

Enhver, der er statsborger i en EU-medlemsstat, er automatisk unionsborger.

Unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette. Borgerne i Den Europæiske Union har særlige rettigheder, der er sikret ved EU-traktaterne.

Europa-Kommissionen anlagde sag ved Domstolen mod Den Tjekkiske Republik og Polen med den begrundelse, at disse medlemsstater forbeholdt retten til at blive medlem af et politisk parti til deres egne statsborgere. Ifølge Kommissionen stillede en sådan situation unionsborgere, der var bosiddende i disse to stater, men som ikke var statsborgere heri, i en mindre gunstig position med hensyn til valgbarhed ved kommunale valg og valg til Europa-Parlamentet. Domstolen gav Kommissionen medhold og konkluderede, at Den Tjekkiske Republik og Polen havde overtrådt deres forpligtelser i henhold til traktaterne. Borgere, der bor i en medlemsstat uden at have statsborgerskab i den pågældende stat, skal nemlig have lige adgang til de samme midler, herunder medlemskab af et politisk parti, som statsborgere i den pågældende stat for at kunne udøve deres valgret effektivt. Domstolen fastslog, at denne forskelsbehandling ikke kunne begrundes i hensynet til Polens eller Den Tjekkiske Republiks nationale identitet.

Domme *Kommissionen mod Den Tjekkiske Republik* ([C-808/21](#)) og *Kommissionen mod Polen* af 19. november 2024 ([C-814/21](#))

Domstolen fandt, at en medlemsstat ikke kan nægte at anerkende en ændring af fornavn og kønsidentitet, der lovligt er erhvervet i en anden medlemsstat. Et sådant afslag udgør en hindring for den frie bevægelighed og retten til ophold inden for EU. Da personlig identitet, herunder fornavn og køn, har grundlæggende karakter, skaber et sådant afslag administrative og private vanskeligheder, hvilket er i strid med EU-retten.

Dom *Mirin* af 4. oktober 2024 ([C-4/23](#))

Forbrugere

Den europæiske forbrugerpolitik har til formål at sikre, at forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske og retlige interesser beskyttes, uanset hvor de bor, hvor de rejser, eller hvorfra de foretager deres indkøb i EU.

EU-Domstolen: EU-forbrugernes rettigheder

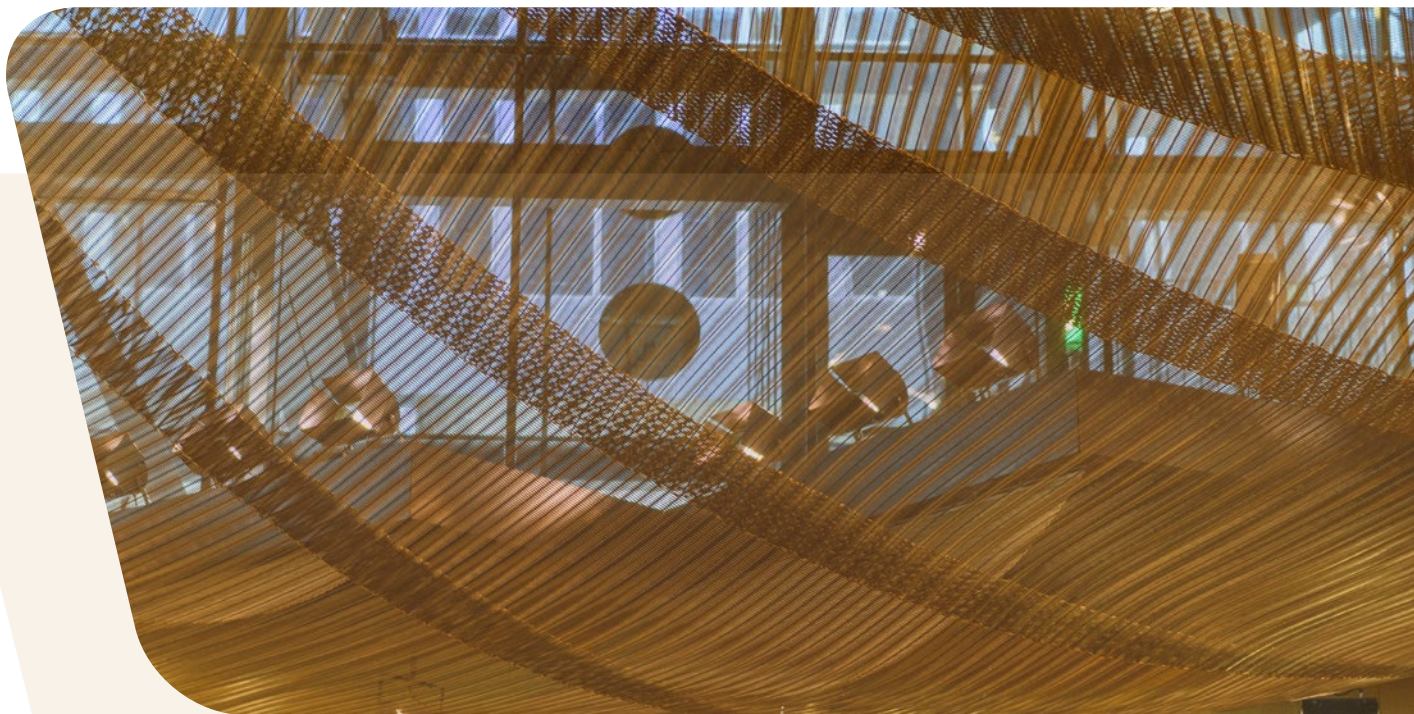
[Se videoen på YouTube](#)

En tysk forbrugerorganisation anlagde sag ved en tysk domstol vedrørende supermarkeds kæden Aldi Süds reklamer for prisnedsættelser. Ifølge forbrugerorganisationen havde Aldi Süd ikke ret til at beregne en prisnedsættelse på grundlag af prisen umiddelbart før tilbuddet, men skulle i henhold til EU-retten gøre det på grundlag af den laveste pris, der var tilbudt inden for de sidste 30 dage. På spørgsmål fra en tysk domstol bekræftede Domstolen, at en prisnedsættelse, hvorom der gives meddelelse i en reklame, skal beregnes på grundlag af den laveste pris i de sidste 30 dage. Erhvervsdrivende forhindres således i at vildlede forbrugerne ved at forhøje den anvendte pris, før de annoncerer en prisnedsættelse og dermed angiver falske prisnedsættelser.

Dom *Aldi Süd* af 26. september 2024 ([C-330/23](#))

Miljø

Den Europæiske Union har forpligtet sig til at bevare og forbedre miljøkvaliteten og til at beskytte menneskers sundhed. Dette sker på grundlag af princippet om forsigtighed, princippet om forebyggelse og princippet om, at »forureneren betaler«.

Domstolen og miljøet

[Se videoen på YouTube](#)

Et EU-direktiv har siden 2019 forbudt markedsføring af produkter fremstillet af oxonedbrydelig plast, som fragmenteres, når det kommer i kontakt med ilt. Britiske virksomheder, der producerer et pro-oxiderende tilsætningsstof, som efter disse virksomheders opfattelse gør det muligt at bionedbryde plast hurtigere end oxonedbrydelig plast, anlagde sag ved Den Europæiske Unions Ret. De nedlagde påstand om erstatning for den skade, de havde lidt som følge af, at forbuddet mod at markedsføre oxonedbrydelig plast også gjaldt for plast, som de beskrev som »oxobionedbrydelig«. Retten gav ikke sagsøgerne medhold, idet den var af den opfattelse, at EU-lovgiver ikke havde begået en åbenbar fejl. Ifølge videnskabelige undersøgelser er det niveau af bionedbrydning af plast, der indeholder et pro-oxiderende tilsætningsstof, lav eller endog ikke-eksisterende. Desuden egner denne type plast sig ikke til nogen form for kompostering. Endelig er genanvendelse af denne form for plast problematisk, idet den nuværende teknologi ikke gør det muligt at identificere og isolere den plast, der indeholder et pro-oxiderende tilsætningsstof, i forhold til konventionel plast.

Dom *Symphony Environmental Technologies og Symphony Environmental mod Parlamentet m.fl.* af 31. januar 2024 ([T-745/20](#))

Ulven, der er en art, som er strengt beskyttet i henhold til [Bernkonventionen](#), har været genstand for to afgørelser fra Domstolen, hvor Domstolen undersøgte [habitatdirektivet](#). I Østrig anfægtede miljøorganisationer ved en domstol i Tyrol den midlertidige tilladelse til at skyde en ulv, der havde dræbt omkring 20 får. Domstolen bekræftede gyldigheden af forbuddet mod at jage ulve i denne medlemsstat, idet bestanden af denne art ikke havde en gunstig bevaringsstatus dér. I Spanien anfægtede en forening til beskyttelse af den iberiske ulv en lov fra Comunidad de Castilla y León (forvaltningen i den selvstyrende region Castilla y León), som udpegede ulven som en art, der måtte jages nord for Duero-floden (hvor den kunne gøres til genstand for forvaltningsforanstaltninger, mens den nød streng beskyttelse syd for floden). Som svar på spørgsmål fra en spansk domstol udtalte Domstolen, at det ikke er tilladt, at ulven udpeges som en art, der kan jages på regionalt niveau, når dens bevaringsstatus på nationalt niveau er ugunstig.

Dom *WWF Österreich m.fl.* af 11. juli 2024 ([C-601/22](#)) og *ASCEL* af 29. juli 2024 ([C-436/22](#))

Stålværket Ilva, der er beliggende i Taranto, Puglia (Syditalien), er et af de største stålværker i Europa. I 2019 fastslog Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at stålværket havde negativ indvirkning på miljøet og lokalbefolkningens sundhed. Siden 2012 har der været planlagt foranstaltninger til at reducere denne virkning, men gennemførelsen heraf er jævnligt blevet udskudt. Et stort antal beboere i området omkring stålværket anlagde sag ved de italienske domstole. Domstolen, der var blevet forelagt spørgsmål af en domstol i Milano, fandt, at vigtige krav til udstedelse og opretholdelse af en driftstilladelse, som kræves i henhold til [direktivet om industrielle emissioner](#), ikke syntes at være opfyldt. Driften af stålværket skulle derfor indstilles, hvis den viste sig medføre en alvorlig og betydelig fare for miljøet og menneskers sundhed.

Dom *Ilva m.fl.* af 25. juni 2024 ([C-626/22](#))

Informationssamfundet

Den Europæiske Union spiller en central rolle i udviklingen af informationssamfundet med henblik på at skabe et miljø, der er gunstigt for innovation og konkurrenceevne, samtidig med at forbrugernes rettigheder beskyttes og retssikkerheden sikres. Den sikrer fair og åbne digitale markeder og fjerner hindringer for grænseoverskridende onlinetjenester i det indre marked med henblik på at sikre deres frie bevægelighed.

Domstolen i den digitale verden

[Se videoen på YouTube](#)

En italiensk lov indførte administrative forpligtelser for onlinetjenesteudbydere, der var etableret uden for Italien, såsom Airbnb, Expedia, Google og Amazon, med det erklærede formål at sikre en effektiv anvendelse af EU-retten. Disse tjenesteudbydere skulle bl.a. lade sig registrere i et særligt register, fremlægge økonomiske rapporter og betale økonomiske bidrag. I forbindelse med en forelæggelse fra en italiensk domstol fastslog Domstolen, at disse foranstaltninger var uforenelige med EU-retten. Den påpegede, at onlinetjenesteudbydere hovedsageligt er undergivet lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er etableret, i dette tilfælde Irland eller Luxembourg. De medlemsstater, såsom Italien, hvori de opererer, er bundet af princippet om gensidig anerkendelse og må som hovedregel ikke indføre yderligere forpligtelser, der kan begrænse friheden til at levere disse tjenester.

Domme *Airbnb Ireland og Amazon Services Europe* (forenede sager [C-662/22](#) og [C-667/22](#)), *Expedia* ([C-663/22](#)), *Google Ireland og Eg Vacation Rentals Ireland* (forenede sager [C-664/22](#) og [C-666/22](#)) og *Amazon Services Europe* ([C-665/22](#)) af 30. maj 2024

Bytedance Ltd er en virksomhed, der gennem sine datterselskaber leverer den sociale onlineplatform TikTok. Kommissionen udpegede Bytedance som gatekeeper for en central platformstjeneste i henhold til [EU-forordningen om digitale markeder \(Digital Market Act\)](#), hvilket krævede, at den skulle overholde et målrettet sæt juridiske forpligtelser, der er designet til at give andre virksomheder mulighed for at konkurrere med gatekeeperen og forhindre visse former for urimelig praksis. I forbindelse med et søgsmål, som Bytedance anlagde til prøvelse af denne afgørelse, fremhævede Den Europæiske Unions Ret, at EU-lovgiver har vedtaget EU-forordningen om digitale markeder for at forbedre det indre markeds funktion. Idet Retten bemærkede, at de kriterier, der er fastsat i denne forordning, navnlig om markedsværdien på verdensplan og antallet af brugere, var opfyldt i denne sag, konkluderede den, at det var med føje, at Kommissionen havde anset Bytedance for en gatekeeper, og frifandt derfor Kommissionen.

Dom *Bytedance mod Kommissionen* af 17. juli 2024 ([T-1077/23](#))

Konkurrence, statsstøtte og *tax rulings*

Den Europæiske Union sikrer overholdelsen af de regler, der beskytter den frie konkurrence. Praksis, der har til formål eller til følge at forhindre, begrænse eller forvride konkurrencen på det indre marked, er forbudt og kan straffes med bøder. Statsstøtte er i øvrigt forbudt, når den er uforenelig med det indre marked, og Kommissionen er på dette område tillagt en vigtig kontrolopgave ved traktaterne.

Den Europæiske Unions Ret – EU-institutionernes overholdelse af EU-retten

[Se videoen på YouTube](#)

Projektet om den faste forbindelse over Femern Bælt omfatter en tunnel under Østersøen mellem Rødby på øen Lolland i Danmark og Puttgarden i Tyskland. Den danske statslige enhed Femern A/S er ansvarlig for finansiering, opførelse og drift af anlægget. Kommissionen traf afgørelse om, at de finansielle foranstaltninger, som Danmark havde truffet til fordel for Femern A/S, udgjorde statsstøtte, som dog var forenelig med det indre marked. Danmark og to færgeselskaber, Scandlines Danmark og Scandlines Deutschland, anlagde sag ved Den Europæiske Unions Ret med påstand om annullation af denne afgørelse. Retten frifandt Kommissionen med den begrundelse, at den selektive fordel, som Femern A/S var blevet indrømmet, styrkede enhedens position på markedet for transporttjenester i forhold til andre virksomheder på markedet og påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne. Projektet med den faste forbindelse er imidlertid af fælles europæisk interesse og yder et væsentligt bidrag til opfyldelsen af målene for Unionens transportpolitik.

Domme *Scandlines Danmark og Scandlines Deutschland mod Kommissionen, Danmark mod Kommissionen og Scandlines Danmark og Scandlines Deutschland mod Kommissionen* af 28. februar 2024 ([T-7/19, T-364/20 og T-390-20](#))

Qualcomm, der er en amerikansk virksomhed, som fremstiller chips til telefoner og tablets, blev af Icera beskyldt for at gøre brug af underbudspriser. Efter at have købt Icera fremlagde Nvidia nye oplysninger om disse beskyldninger. I 2019 gav Europa-Kommissionen Qualcomm en bøde på 242 mio. EUR for misbrug af dominerende stilling og beskyldte virksomheden for at have solgt chips med tab til Huawei og ZTE med henblik på at eliminere konkurrenten Icera. Den Europæiske Unions Ret forkastede de fleste af Qualcomms argumenter med undtagelse de argumenter, som vedrørte beregningen af bøden. Retten fastslog, at Kommissionen uden begrundelse havde afvejet fra sine retningslinjer fra 2006, og nedsatte bøden til 238,7 mio. EUR.

Dom *Qualcomm mod Kommissionen* af 18. september 2024 ([T-671/19](#))

I 2017 gav Europa-Kommissionen Google en bøde på ca. 2,4 mia. EUR for at have misbrugt sin dominerende stilling på flere nationale markeder for internetsøgninger. Kommissionen havde konstateret, at Google i 13 lande i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) favoriserede sin egen produktsammenligningstjeneste i sine søgeresultater i forhold til konkurrenternes produktsammenligningstjenester. Googles resultater blev således placeret øverst og fremhævet i iøjnefaldende »bokse«, mens konkurrenternes resultater blot blev anført med simple generiske links, der ofte blev nedprioriteret af algoritmerne. Den Europæiske Unions Ret bekræftede i det væsentlige indholdet af denne afgørelse, og Domstolen forkastede den af Google og Alphabet iværksatte appel og stadfæstede bøden.

Dom *Google og Alphabet mod Kommissionen (Google Shopping)* af 10. september 2024 ([C-48/22 P](#))

Google lancerede i 2003 annonceformidlingsplatformen AdSense. Denne platform gør det muligt for operatører af websteder at modtage indtægter ved at vise reklamer, der er knyttet til brugersøgninger. For at kunne gøre brug af denne tjeneste har visse udgivere af websteder været nødt til at indgå kontrakter med Google, der indeholder klausuler, som forhindrer eller begrænser visningen af konkurrerende reklamer. Efter klager fra flere virksomheder, herunder Microsoft og Expedia, gav Europa-Kommissionen i 2019 Google en bøde på 1,49 mia. EUR for misbrug af dominerende stilling. I forbindelse med et søgsmål anlagt til prøvelse af denne afgørelse fastslog Den Europæiske Unions Ret, at Kommissionen havde begået en fejl i sin vurdering af klausulernes varighed og den del af markedet, som de dækkede, og derfor ikke korrekt havde fastslået, at der forelå misbrug af dominerende stilling. Retten annullerede derfor afgørelsen i sin helhed.

Dom *Google AdSense mod Kommissionen* af 18. september 2024 ([T-334/19](#))

I 2021 fandt Kommissionen, at bankerne Deutsche Bank, Bank of America, Crédit Agricole og Credit Suisse (nu UBS Group) havde deltaget i et kartel inden for sektoren for obligationer udstedt i amerikanske dollars af overstatslige organer, stater og agenturer (»SSA Bonds«) ved at udveksle følsomme oplysninger og koordinere deres handelsstrategier. Kommissionen pålagde Bank of America, Credit Suisse og Crédit Agricole bøder på henholdsvis 12,6 mio. EUR, 11,9 mio. EUR og 3,9 mio. EUR, mens Deutsche Bank blev fritaget for bøder på grund af sit samarbejde. I forbindelse med det af Crédit Agricole og Credit Suisse anlagte søgsmål bekræftede Den Europæiske Unions Ret Kommissionens konstatering af, at der forelå en overtrædelse, og fastholdt de bøder, der var blevet pålagt i 2021.

Dom *Crédit agricole og Crédit agricole Corporate and Investment Bank mod Kommissionen og UBS Group og Credit Suisse Securities (Europe) mod Kommissionen* af 6. november 2024 ([T-386/21](#) og [T-406/21](#))

I 2018 meddelte det britiske teleselskab Vodafone Europa-Kommissionen, at det havde til hensigt at opkøbe Liberty Globals telekommunikationsaktiviteter i Tyskland, Tjekkiet, Ungarn og Rumænien. Europa-Kommissionen gav sin godkendelse i 2019 på visse betingelser. Tre virksomheder, der var bekymrede over Vodafones dominerende stilling på visse markeder, anlagde sag ved Den Europæiske Unions Ret med henblik på at opnå annullation af Kommissionens afgørelse. Retten frifandt Kommissionen og fastslog, at Kommissionen med rette havde vurderet, at parterne i fusionen ikke var konkurrenter på de relevante markeder, nemlig detailudbud af transmission af TV-signaler i Tyskland.

Domme *NetCologne mod Kommissionen, Deutsche Telekom mod Kommissionen og Tele Columbus mod Kommissionen* af 13. november 2024 ([T-58/20](#), [T-64/20](#) og [T-69/20](#))

Den direkte beskatning henhører i princippet under medlemsstaternes kompetence. Medlemsstaterne skal dog overholde de grundlæggende regler i EU-retten, såsom forbuddet mod statsstøtte. EU sikrer således lovligheden af forhåndstilsagn (*tax rulings*) fra medlemsstater, der indrømmer virksomheder en særlig skattemæssig behandling. I 2016 fandt Europa-Kommissionen, at visse virksomheder i Apple-koncernen mellem 1991 og 2014 havde nydt godt af skattefordele, der udgjorde statsstøtte ydet af Irland. Denne støtte vedrørte den skattemæssige behandling af overskud, der var genereret ved Apples aktiviteter uden for USA. I 2020 annullerede Den Europæiske Unions Ret Kommissionens afgørelse, idet den fastslog, at Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad havde godtgjort, at der forelå en selektiv fordel for disse virksomheder. I appelsagen ophævede Domstolen Rettens dom og traf endelig afgørelse i sagen, hvorved Kommissionens afgørelse blev stadfæstet. Irland havde ydet Apple støtte, der var uforenelig med det indre marked, ved at give virksomheden en skattemæssig behandling, der afveg fra de irske regler om beskatning af ikke-hjemmehørende virksomheders overskud. Denne medlemsstat var derfor forpligtet til at tilbagesøge denne støtte.

Dom *Kommissionen mod Irland m.fl.* af 10. september 2024 ([C-465/20](#) P)

Intellektuel ejendomsret

Den lovgivning, som EU har vedtaget for at sikre beskyttelsen af intellektuel ejendomsret (ophavsret) og industriel ejendomsret (varemærkeret og designbeskyttelse), forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne ved at skabe et miljø, der fremmer kreativitet og innovation.

Intellektuel ejendomsret og Den Europæiske Unions Ret

[Se videoen på YouTube](#)

I september 2021 ansøgte Escobar Inc (Puerto Rico, USA) Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret (EUIPO) om registrering af ordmærket Pablo Escobar som EU-varemærke. Colombianeren Pablo Escobar, som døde i 1993, antages at have været den narkobaron og narkoterrorist, der grundlagde Medellín-kartellet (Colombia). EUIPO afslog at registrere varemærket, da det var i strid med den offentlige orden og sædelighed. I forbindelse med et søgsmål anlagt til prøvelse af dette afslag stadfæstede Den Europæiske Unions Ret EUIPO's afgørelse og påpegede, at navnet Pablo Escobar er forbundet med narkotikahandel og narkoterrorisme, hvilket indebar, at mærket ville blive opfattet som værende i strid med grundlæggende moralske normer og de udelelige og universelle værdier, som Unionen er baseret på.

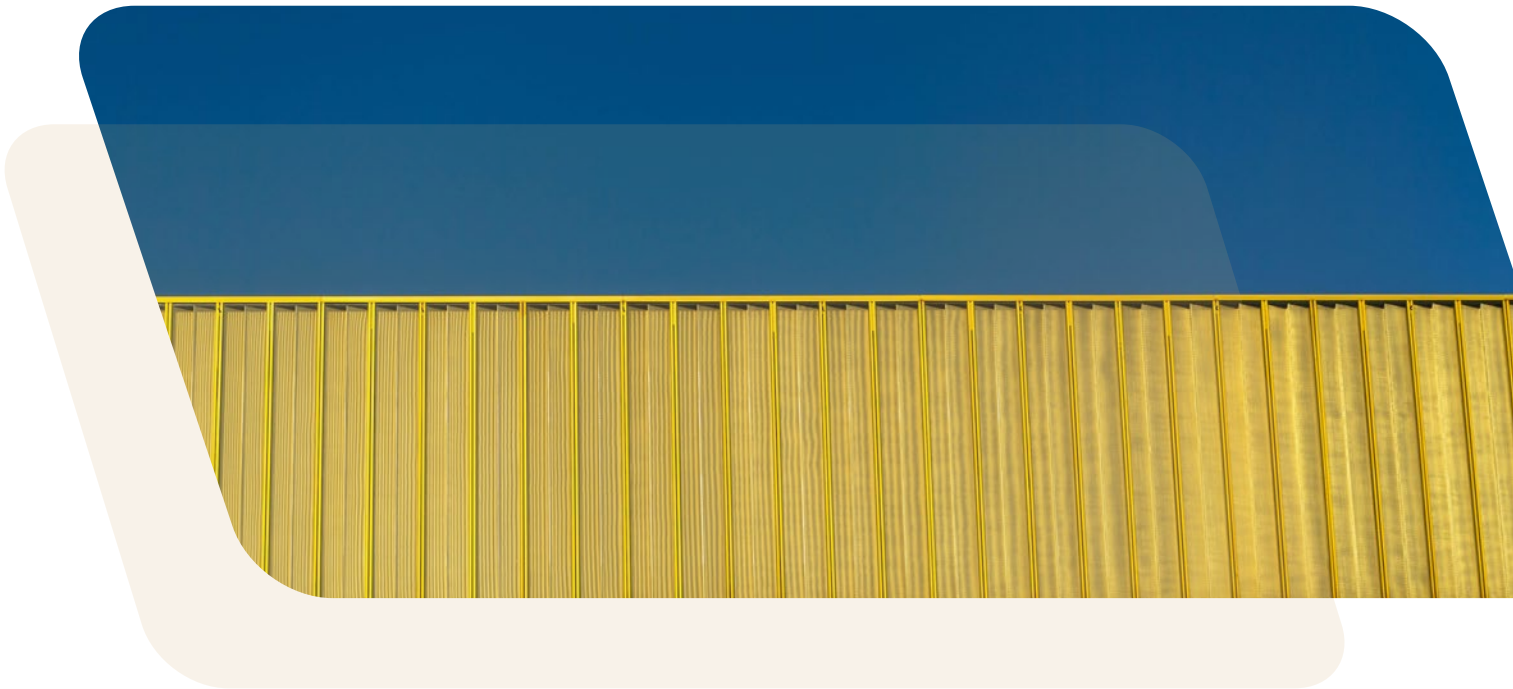

Dom *Escobar mod EUIPO (Pablo Escobar)* af 17. april 2024 ([T-255/23](#))

EU-varemærket Big Mac blev registreret i 1996 af den amerikanske kæde McDonald's. I 2017 anmodede den irske fastfoodkæde Supermac's EUIPO om at erklære varemærket fortabt, da den var af den opfattelse, at der ikke var gjort reel brug af varemærket for visse varer og tjenesteydelser. EUIPO tog Supermac's anmodning til følge, men kun delvist. Da Supermac's ikke var tilfreds hermed, anlagde selskabet sag ved Den Europæiske Unions Ret. Retten begrænsede yderligere den beskyttelse, som varemærket Big Mac giver McDonald's. Den amerikanske kæde mistede dette varemærke for næringsmidler fremstillet af fjerkræsprøder og sandwich med kylling, for tjenesteydelser forbundet med drift af restauranter og »drive in«-faciliteter samt for tilberedning af madvarer til at tage med. Retten fastslog, at McDonald's ikke havde godtgjort, at selskabet havde gjort reel brug af varemærket Big Mac i EU i en uafbrudt periode på fem år for disse varer og tjenesteydelser.

Dom *Supermac's mod EUIPO McDonald's International Property (BIG MAC)* af 5. juni 2024 ([T-58/23](#))

Den 24. februar 2022, som var den første dag i den omfattende russiske invasion af Ukraine, råbte en ukrainsk grænsevagt, Roman Gribov, på Slangeøen i Sortehavet, et krigsråb mod russiske skibe: »Русский военный корабль, иди на **й« (»Russian warship, go f**k yourself« på engelsk). Administration of the State Border Guard Service of Ukraine ansøgte EUIPO om at registrere et varemærke bestående af dette krigsråb og dets engelske oversættelse som EU-varemærke. EUIPO afslog ansøgningen. I forbindelse med et søgsmål anlagt af den ukrainske offentlige forvaltning bekræftede Den Europæiske Unions Ret dette afslag. Den fandt, at denne sætning, som var blevet et symbol på Ukraines kamp mod den russiske aggression, ikke ville blive opfattet som en angivelse af handelsmæssig oprindelse.

Dom *Administration of the State Border Guard Service of Ukraine mod EUIPO (RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF)* af 13. november 2024 ([T-82/24](#))

I 2016 fik det tyske selskab Puma registreret et EF-design for sportssko hos EUIPO. Det nederlandske selskab Handelsmaatschappij J. Van Hilst anmodede EUIPO om at erklære designet ugyldigt med henvisning til, at sangerinden Rihanna, der var nyudnævnt kunstnerisk leder af Puma, 12 måneder før indgivelsen af registreringsansøgningen havde lagt billeder på Instagram, hvor hun bar sko med et design med lignende karakteristika. EUIPO var af den opfattelse, at designet således var blevet offentliggjort før ansøgningen om registrering, hvilket begrundede, at det skulle erklæres ugyldigt. Den Europæiske Unions Ret frifandt EUIPO i det søgsmål, som Puma anlagde til prøvelse af EUIPO's afgørelse, og bekræftede, at billederne fra den pågældende Instagramkonto var tilstrækkelige til at godtgøre, at det tidligere design var blevet offentliggjort, idet de gjorde det muligt at identificere alle dets væsentlige karakteristika.

Dom *Puma mod EUIPO – Handelsmaatschappij J. Van Hilst (Sko)* af 6. marts 2024 ([T-647/22](#))

Handelspolitik

Den fælles handelspolitik henhører under EU's enekompetence, og det er i henhold hertil, at EU indgår internationale handelsaftaler. Unionen handler i fællesskab og taler med én stemme på den globale scene og har derved opnået en stærk stilling inden for den internationale handel. Unionens indsats på dette område skal ikke desto mindre være i overensstemmelse med Unionens forfatningsmæssige rammer.

I 2019 blev aftaler mellem EU og Marokko om fiskeri og landbrugsprodukter udvidet til at omfatte Vestsaharas territorium uden udtrykkeligt samtykke fra befolkningen i dette område. Front Polisario, der er anerkendt af FN som en privilegeret repræsentant for den vestsahariske befolkning, anlagde søgsmål til prøvelse af de afgørelser, som Rådet for Den Europæiske Union havde truffet om at godkende disse aftaler, ved Den Europæiske Unions Ret, som annullerede dem. I forbindelse med en appel iværksat til prøvelse af Rettens domme fastslog Domstolen, at aftalerne var i strid med folkeretten, fordi den vestsahariske befolkning, der har ret til selvbestemmelse, ikke var blevet hørt på en gyldig måde. Det var heller ikke muligt at antage, at denne befolknings samtykke forelå, da aftalerne ikke medførte nogen konkret fordel for den vestsahariske befolkning i form af en forholdsmæssig økonomisk kompensation under hensyntagen til udnyttelsen af Vestsaharas naturressourcer og de tilstødende farvande.

Domme *Kommissionen og Rådet mod Front Polisario* af 4. oktober 2024 (forenede sager [C-778/21 P](#) og [C-798/21 P](#) og forenede sager [C-779/21 P](#) og [C-799/21 P](#))

En fransk landbrugsorganisation anfægtede mærkningen af meloner og tomater, der var dyrket i Vestsahara, over for de franske myndigheder. Disse produkter blev eksporteret til EU med angivelse af Marokko som oprindelsesland, hvilket efter Confédération paysannes opfattelse var vildledende og i strid med folkeretten. Denne organisation krævede specifik mærkning, der angav deres virkelige oprindelse. Domstolen præciserede, at Vestsahara er et territorium, der er adskilt fra Marokko som omhandlet i EU-retten. Som følge heraf skal produkter fra dette område angive deres virkelige oprindelse, dvs. Vestsahara, for at sikre gennemsigtig information og for at undgå at vildlede forbrugerne. Domstolen fastslog imidlertid også, at medlemsstater som Frankrig ikke ensidigt kan vedtage importforbud for produkter, der er mærket forkert. En sådan kompetence tilkommer udelukkende Unionen inden for rammerne af dens fælles handelspolitik.

Dom *Confédération paysanne (Meloner og tomater fra Vestsahara)* af 4. oktober 2024 ([C-399/22](#))

Migration og asyl

Den Europæiske Union har vedtaget et regelsæt, der har til formål at fastlægge en effektiv, humanitær og sikker europæisk migrationspolitik. Det fælles europæiske asylsystem fastsætter minimumsstandards for behandlingen af alle asylansøgere og -ansøgninger i hele EU.

I henhold til [kvalifikationsdirektivet](#) er personer, der er registreret hos De Forenede Nationers Hjelpeorganisation (for Palæstinaflygtninge i Mellemøsten) (UNRWA), udelukket fra at opnå flygtningestatus i Den Europæiske Union. Disse personer skal dog i princippet kunne opnå flygtningestatus, hvis bistand eller beskyttelse fra dette organ bortfalder. I forbindelse med en tvist om statsløse personer af palæstinensisk oprindelse forelagde en bulgarsk domstol spørgsmål for Domstolen med henblik på at få afklaret kriterierne for, hvornår denne bistand skal anses for bortfaldet. Domstolen fremhævede, at i betragtning af situationen i Gazastriben udgjorde UNRWA's manglende evne til at sikre værdige levevilkår eller et minimum af sikkerhed i det pågældende område et sådant bortfald.

Dom *Zamestnik-predsdatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (Flygtningestatus – statsløs af palæstinensisk oprindelse)* af 13. juni 2024 ([C-563/22](#))

Domstolen pålagde Ungarn at betale et fast beløb på 200 mio. EUR og en tvangsbøde på 1 mio. EUR pr. dag for ikke at have efterlevet en dom, som den havde afsagt på asylområdet i december 2020. Ungarn havde tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til adgang til proceduren for international beskyttelse, tilbageholdelse af ansøgere i transitsoner og udsendelse af statsborgere med ulovligt ophold. Ved bevidst at undlade at anvende Unionens fælles politik havde Ungarn alvorligt skadet princippet om solidaritet mellem medlemsstaterne og EU-retten enhed. Denne hidtil usete og usædvanligt alvorlige tilsidesættelse overfører et urimeligt ansvar for modtagelse og forvaltning af asylansøgere på de øvrige medlemsstater.

Dom *Kommissionen mod Ungarn (Modtagelse af ansøgere om international beskyttelse II)* af 13. juni 2024 ([C-123/22](#))

Retligt samarbejde

Området med frihed, sikkerhed og retfærdighed omfatter foranstaltninger til fremme af det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne. Dette samarbejde er baseret på gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser og har til formål at harmonisere den nationale lovgivning med henblik på at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet ved at garantere beskyttelsen af ofre, mistænkte og tilbageholdtes rettigheder i Unionen.

En italiensk domstol pålagde en mand, der havde dræbt sin eks-partner, at betale erstatning til offerets familie. Eftersom gerningsmanden ikke var i stand til at betale, tildelte den italienske stat kun erstatning til offerets børn og ægtefælle. Offerets forældre, søster og børn anlagde derefter sag ved en italiensk domstol med påstand om betaling af en »rimelig og passende« erstatning. Domstolen blev forelagt spørgsmål om fortolkningen af [direktivet om erstatning til ofre for forbrydelser](#) og fastslog, at en national ordning, der automatisk udelukker visse familiemedlemmer fra enhver form for erstatning, alene på grund af andre familiemedlemmers tilstedeværelse, ikke sikrer en »rimelig og passende« erstatning til indirekte ofre. En sådan ordning skal tage højde for andre betragtninger, såsom de materielle konsekvenser, som den pågældende persons død har for disse familiemedlemmer eller den omstændighed, at de blev forsørget af den afdøde.

Dom *Burdene* af 7. november 2024 ([C-126/23](#))

Det var lykkedes fransk politi at infiltrere den krypterede telekommunikationstjeneste EncroChat, der bruges over hele verden på krypterede mobiltelefoner til ulovlig narkotikahandel. Via en server hos Europol fik det tyske forbundskriminalpoliti adgang til de aflyttede data, som vedrørte EncroChat-brugere i Tyskland. Efter en række europæiske efterforskningskendelser, der var udstedt af den tyske anklagemyndighed, godkendte en fransk domstol overførslen af disse data og brug heraf i forbindelse med straffesager i Tyskland. Den regionale ret i første instans i Berlin satte derefter spørgsmålstegn ved lovligheden af disse kendelser. Domstolen svarede, at en offentlig anklager under visse betingelser kan vedtage en europæisk efterforskningskendelse, der har til formål at opnå overførsel af beviser, der allerede er indsamlet af en anden medlemsstat. Udstedelse af sådanne kendelser kræver ikke overholdelse af de betingelser, der gælder for bevisoptagelse i udstedelsesstaten. Det skal imidlertid være muligt efterfølgende at opnå domstolsprøvelse af, om de berørte personers grundlæggende rettigheder er blevet overholdt.

Dom *M.N. (EncroChat)* af 30. april 2024 ([C-670/22](#))

Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Restriktive foranstaltninger eller »sanktioner« er et væsentligt instrument i Den Europæiske Unions fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og anvendes som led i en integreret og global tilgang, der navnlig omfatter politisk dialog. Unionen gør brug heraf bl.a. for at beskytte Unionens værdier, grundlæggende interesser og sikkerhed og til at forebygge konflikter og styrke den internationale sikkerhed. Sanktionerne har således til formål at udvirke ændringer i de pågældende personers eller enheders politik eller adfærd med henblik på at fremme målene med FUSP.

I 2008 lancerede Den Europæiske Union den civile Eulex Kosovo-mission for at foretage efterforskning vedrørende forbrydelser og mennesker, der forsvandt eller blev dræbt i Kosovo i 1999. Det følgende år nedsatte Unionen en særlig kommission til at undersøge klager over menneskerettighedskrænkelser begået af Eulex Kosovo i forbindelse med udøvelsen af missionens mandat. Efter klager fra KS og KD, som var nære familiemedlemmer til forsvundne eller dræbte personer i Kosovo, fandt denne kommission, at flere grundlæggende rettigheder var blevet krænket. Efterfølgende anlagde KS og KD sag ved Den Europæiske Unions Ret med påstand om erstatning for den skade, der angiveligt var forårsaget af de undersøgelser, der blev foretaget under missionen. Retten fastslog, at det var åbenbart, at den savnede kompetence.

I forbindelse med appellen præciserede Domstolen Unionens retsinstansers kompetence inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP). Den fastslog, at Domstolen har kompetence til at fortolke eller undersøge lovligheden af handlinger eller undladelser, der hører under FUSP, og som ikke er direkte forbundet med politiske eller strategiske valg (som f.eks. handlinger vedrørende ansættelse af personale ved Eulex Kosovo). Den fremhævede, at en så streng fortolkning af undtagelsen fra dens kompetence inden for FUSP er i overensstemmelse med retten til effektiv retsbeskyttelse, idet den i denne henseende henviste til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis. Domstolen annullerede derfor delvist Rettens afgørelse og fastslog, at Unionens retsinstanser har kompetence til at træffe afgørelse om nogle af de handlinger eller den adfærd, som appellanterne havde henvist til i forbindelse med deres påstand om erstatning.

Dom *KS og KD mod Rådet m.fl.* af 10. september 2024 (forenede sager [C-29/22 P](#) og [C-44/22 P](#))

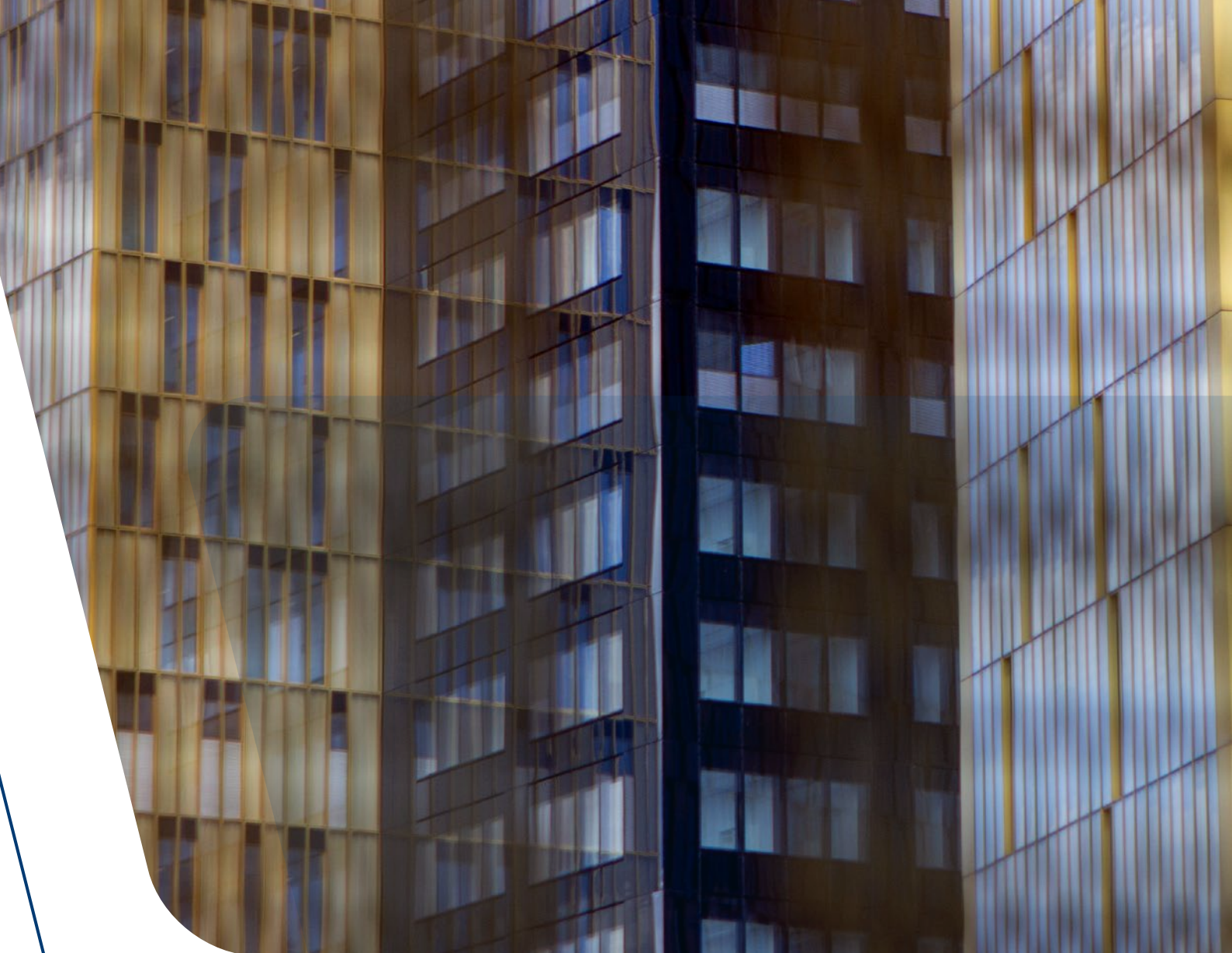
Inden for området for FUSP bekræftede Den Europæiske Unions Ret endvidere lovligheden af det forbud, som Rådet for Den Europæiske Union havde vedtaget, mod at yde juridisk rådgivning til den russiske regering og til juridiske personer, enheder og organer, der er etableret i Rusland (jf. også afsnittet om »Grundlæggende rettigheder« og kapitlet om »Retslige nyskabelser«).

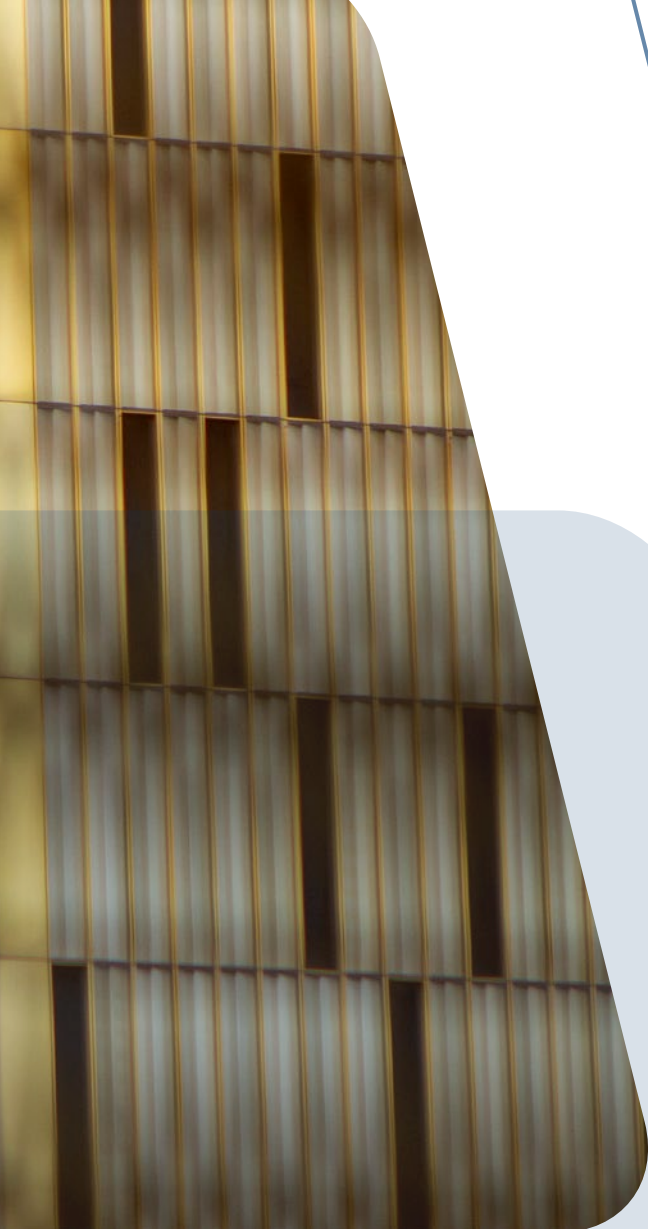

Dom *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles m.fl. mod Rådet* ([T-797/22](#), [T-798/22](#) og [T-828/22](#))

Direktoratet for Forskning og Dokumentation udbyder som led i sin Samling af resuméer et »[Udvalg af store domme](#)« og en »[Månedsbulletin om retspraksis](#)« fra Domstolen og Retten.

3

**Den Europæiske
Unions Domstols
administration**

A. Justitssekretærens indledende bemærkninger

Alfredo Calot Escobar

Justitssekretær

Der er gået to årtier, siden ti nye medlemsstater tiltrådte Den Europæiske Union, hvilket markerer et historisk øjeblik i vores institutions rejse. Det var en dag med fejring, men også en tid med hidtil usete udfordringer. Når jeg ser tilbage, kan jeg med stolthed sige, at vi ikke kun overvandt disse udfordringer, men også voksede os stærkere undervejs.

I dag befinder vi os midt i lige så store forandringer inden for vores institution. Den lovgivningsmæssige procedure for delvis overførsel af præjudicielle sager til Retten er blevet færdiggjort. Takket være den utrættelige indsats, som de to retsinstanser og forskellige tjenestegrene har leveret, er alle de nødvendige skridt blevet taget for at sikre en gnidningsløs gennemførelse heraf.

Den samme samarbejdsånd og tilpasningsevne har også drevet vores indsats på et andet vigtigt område, nemlig den digitale omstilling. I løbet af året har vi fortsat forbedret vores digitale kapacitet og aktivt udviklet AI-drevne projekter, samtidig med at vi har tilpasset disse initiativer til kravene i AI-forordningen, som trådte i kraft i år. I erkendelse af, at menneskeligt input fortsat er afgørende for en effektiv anvendelse af AI-værktøjer, har vi lanceret et omfattende AI-uddannelsesprogram. Desuden har vores juridiske oversættelsestjenester taget initiativ til at nytænke arbejdsgangene i et mere avanceret digitalt landskab og sat et benchmark, som andre tjenester følger.

I vores bestræbelser på at modernisere og innovere er det blevet lige så vigtigt at sikre sikkerheden og modstandsdygtigheden i vores digitale infrastruktur. I år trådte forordningen om cybersikkerhed i kraft, hvorved der inden for en stram tidsramme blev indført betydelige forpligtelser for vores institution.

Selv om vi omfavner innovation, er vores institutions tidløse idealer fortsat styrende for vores indsats. Kernen i vores succes er vores største aktiv: et team på over 2 000 dedikerede personer fra hele kontinentet, som hver dag i fællesskab arbejder for at sikre den judicielle virksomhed. Den sande værdi af denne kollektive indsats ligger i dens mangfoldighed. I samspillet mellem en bred vifte af perspektiver, kulturer, erfaringer og talenter styrker den vores evne til at opfylde vores mission.

For at fastholde og tiltrække de bedste talenter fra alle medlemsstater har vi i løbet af året fortsat arbejdet med initiativer, der skal sikre, at vores værtsland er et attraktivt sted at arbejde. For første gang har vi oplevet en politisk anerkendelse af de unikke udfordringer, som personalet i Luxembourg står over for i forhold til deres kolleger i Bruxelles. I en langt fra ukompliceret procedure imødekom budgetmyndighederne vores anmodning om at tildele et midlertidigt boligtilskud til kolleger i lavere lønklasser – et vigtigt første skridt i retning af at håndtere denne ulighed.

Vores engagement i mangfoldighed går videre end til vores medarbejdere. I 2024 har vi taget nye initiativer sammen med Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere med henblik på at optimere den geografiske balance mellem de nationale fagpersoner inden for retsvæsenet, der deltager i Domstolens langsigtede kursusforløb. Denne indsats har givet håndgribelige resultater, idet kandidater fra tre nye medlemsstater har indsendt deres ansøgninger for første gang i programmets næsten tyveårige historie.

Dette viser også vores mangeårige engagement i at styrke dialogen med de nationale domstole, hvilket er et princip, som vi aktivt har fulgt i årets løb. Et andet vigtigt skridt i retning af at fremme den retslige dialog er blevet taget af Den Europæiske Unions Domstolsnetværk: Mødet for netværkets kontaktpersoner blev for første gang afholdt uden for vores institutions mure i samarbejde med den øverste domstol i forvaltningsretlige sager i Belgien. Det gav netværket et nyt perspektiv og styrkede den grundlæggende idé om, at retslig dialog i sagens natur overskrider institutionelle grænser.

Sideløbende med disse eksterne milepæle har vi vendt vores fokus indad og bekræftet vores engagement i forhold til at følge de højeste etiske standarder, som altid har været en integreret del af vores identitet. I år har vi konsolideret disse standarder i en adfærdskodeks, der gælder for alle medarbejdere, og som tilpasser vores principper til de høje standarder, der tidligere blev fastsat for medlemmerne.

Ligesom vi mødte udfordringerne ved udvidelsen for tyve år siden med beslutsomhed og en fælles oplevelse af formål, er jeg sikker på, at vi om tyve år vil se tilbage på de forandringer, der finder sted i dag, med lige så stor stolthed. De udfordringer, vi står over for i dag, giver os mulighed for at omfavne den fremadrettede udvikling, der vil bane vejen for vores institution i fremtiden, samtidig med at vi respekterer de rige traditioner, der har formet dens fortid.

B. Årets højdepunkter

Delvis overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager

Med henblik på at give Unionens retsinstanser mulighed for at foretage en domstolsprøvelse af høj kvalitet inden for en rimelig frist og at skabe en bedre balance i arbejdsbyrden mellem Domstolen og Retten trådte væsentlige ændringer af statutten og procesreglementerne i kraft den 1. september 2024. De ændringer af statutten, som Domstolen havde foreslået, blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union. Ændringerne af procesreglementerne blev vedtaget af Domstolen og Retten efter Rådets godkendelse. Disse ændringer gennemfører den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager til Retten og moderniserer procedurene ved de to retsinstanser.

Ændringer af statuttten og gennemførelsen heraf

Ændringerne af statuttten for Den Europæiske Unions Domstol muliggør en delvis overførsel af kompetence til at træffe afgørelser i præjudicielle sager til Retten fra den 1. oktober 2024. Dette er en mulighed, der har eksisteret siden Nicetraktaten, som blev undertegnet i 2001, og som igen kom på dagsordenen i forbindelse med reformen af EU's retslige struktur i 2015 og navnlig fordoblingen af antallet af dommere ved Retten, som var fuldt ud gennemført i 2022.

Rettens kompetence til at behandle anmodninger om præjudiciel afgørelse skal udøves på **specifikke områder**, der er klart identificerbare, og som kun rejser få principielle spørgsmål, og hvor der findes en betydelig praksis fra Domstolen, som kan vejlede Retten i udøvelsen af denne nye kompetence. Der er desuden tale om anmodninger om præjudiciel afgørelse, som bør give anledning til et tilstrækkeligt stort antal forelæggelser til, at overførslen til Retten vil medføre en reel lettelse af Domstolens arbejdsbyrde.

Disse specifikke områder er det fælles merværdiafgiftssystem, punktafgifter, toldkodeks, tarifieringen af varer, kompensation og bistand til luftfartspassagerer i tilfælde af boardingafvisning, forsinkelse eller aflysning af transportydelser og ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner.

Kompetencefordelingen mellem Domstolen og Retten

[Se videoen på YouTube](#)

Ændringerne af Domstolens procesreglement præciserer primært reglerne for den indledende behandling af de anmodninger om præjudiciel afgørelse, hvis formål er at afgøre, hvilken retsinstans der skal behandle dem. Disse ændringer fastsætter desuden de bestemmelser, der er nødvendige for at sikre en hurtig behandling af de anmodninger, som Retten henviser til Domstolen med den begrundelse, at de kræver en principiel afgørelse, der kan påvirke EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng. Endelig fastsætter disse ændringer de nærmere regler for offentliggørelse online inden for en rimelig frist efter sagens afslutning af de indlæg eller skriftlige bemærkninger, som de berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, har indgivet i forbindelse med præjudicielle forelæggelser.

Ændringerne af Rettens procesreglement præciserer de nærmere regler for behandlingen af de anmodninger om præjudiciel afgørelse, der overføres til Retten. For at give de nationale retter og de berørte, der er omhandlet i statuttens artikel 23, de samme garantier som dem, der anvendes af Domstolen, har Retten i det væsentlige vedtaget de samme bestemmelser som dem, der fremgår af Domstolens procesreglement, og som finder anvendelse på anmodninger om præjudiciel afgørelse, herunder bestemmelserne om offentliggørelse af indlæg og skriftlige bemærkninger fra de berørte parter.

Andre vigtige ændringer vedrører **Rettens struktur og organisation**. De indeholder bestemmelser om oprettelse af en mellemafdeling med ni dommere, der ledes af vicepræsidenten for Retten. Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vil blive fordelt til afdelinger med fem dommere, der særligt har fået til opgave at behandle disse sager, men disse anmodninger kan henvises til et andet dommerkollegium afhængigt af vigtigheden af de forelagte spørgsmål.

De dommere, der skal varetage hvervet som generaladvokat i de præjudicielle sager (og de dommere, der skal træde i stedet for dem i tilfælde af forfald), vælges af Retten og bistår det kompetente dommerkollegium i hver enkelt præjudiciel sag på samme måde som generaladvokaterne deltager i sager ved Domstolen.

Retten har i øvrigt præciseret reglerne om beskyttelse af personoplysninger og om fremgangsmåden for indlevering og forkyndelse af processkrifter i forbindelse med anmodninger om præjudiciel afgørelse.

Omfanget af ændringerne har gjort det nødvendigt at foretage en **omarbejdning af de praktiske gennemførelsesbestemmelser** i Rettens procesreglement.

Andre ændringer af procesreglerne

Andre nyskabelser har til formål at forbedre, forenkle og modernisere Domstolens og Rettens sagsbehandling under hensyntagen til erfaringerne fra sundhedskrisen. Den væsentligste ændring for Domstolen er muligheden – som allerede er fastsat for Retten – for, at parternes repræsentanter eller de berørte, der er omhandlet i statuttens artikel 23, kan deltage i et retsmøde via videokonference på de juridiske og tekniske betingelser, der er fastsat i de praktiske anvisninger til parterne. Retten har desuden foretaget ændringer af en række bestemmelser, der gælder for direkte søgsmål, herunder bestemmelserne om fortrolig behandling af processkrifter, tilpasning af stævningen under sagen og de formelle regler, der skal overholdes ved indgivelse af processkrifter.

Endelig hvad angår streaming af Domstolens retsmøder, som er et instrument, der sikrer gennemsigtighed og adgang til retsvæsenet, præciserer en ny bestemmelse de regler, der gælder for streaming af retsmøder, domsafsigelser og generaladvokaternes fremsættelse af forslag til afgørelse. Retten har indført stort set tilsvarende bestemmelser.

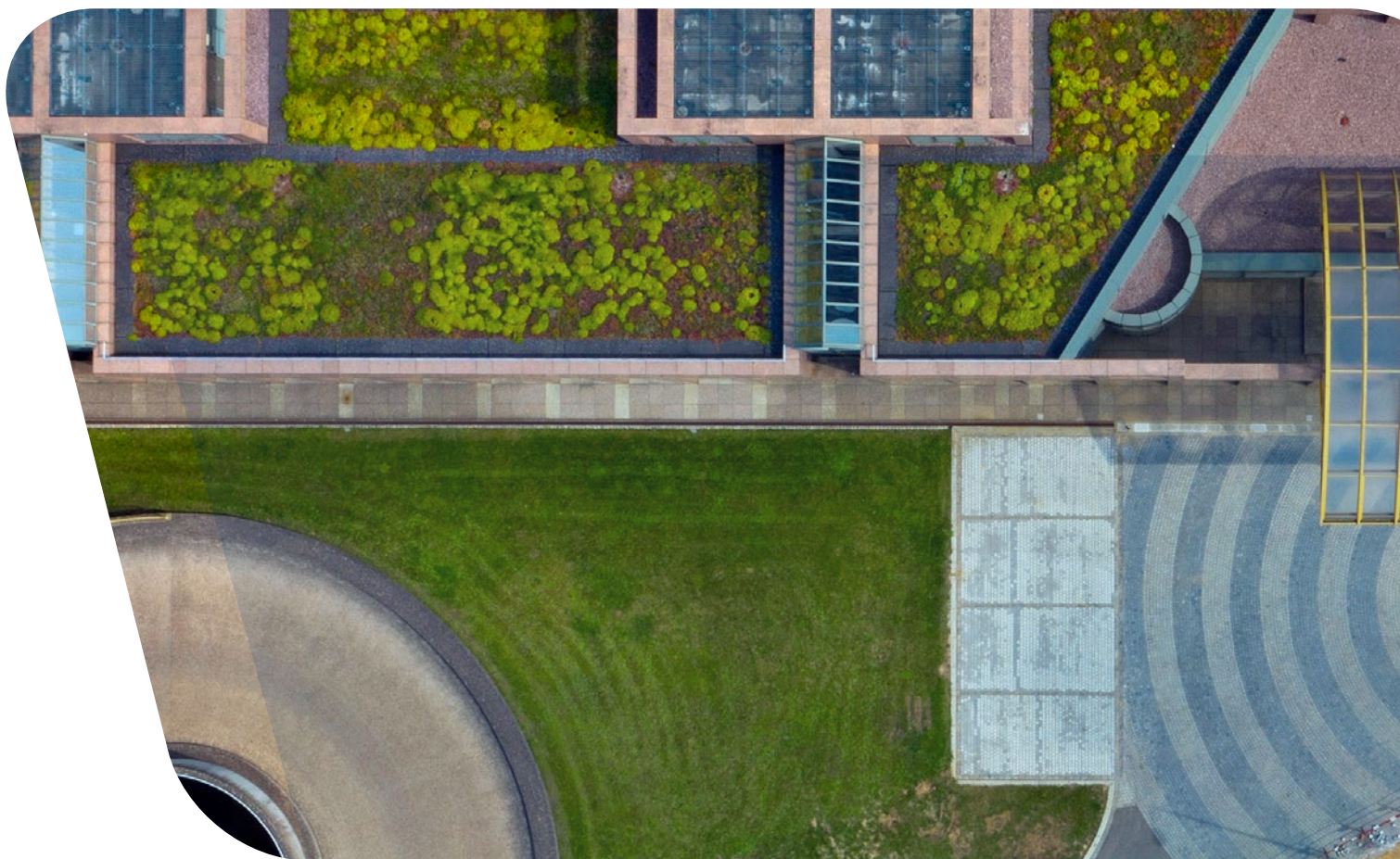
Udtalelse fra Giulia Predonzani, fuldmægtig hos justitssekretæren ved Retten

»De, der er glade for at løbe, kan betragte reformen af statutten som det maratonløb, som alle løbere håber at deltage i en dag, og som de har tænkt på i mere end 20 år. Der skulle tages flere skridt for at nå dertil. Færdiggørelsen af reformen af Den Europæiske Unions Domstols retslige struktur har givet Retten de ressourcer og den struktur, der sætter den i stand til at behandle anmodninger om præjudiciel afgørelse med den nødvendige hurtighed. Det stopper imidlertid ikke dér.

For at kunne løbe dette maraton måtte Retten også fastlægge en passende lovgivningsmæssig og praktisk ramme. Indledningsvis har Retten for at tage hensyn til den rolle, som de nationale domstole og de berørte, der er omhandlet i statuttens artikel 23, spiller i forbindelse med de præjudicielle sager, ikke kun tilpasset sit procesreglement og de praktiske gennemførelsesbestemmelser, men også sin afgørelse om anvendelse af applikationen e-Curia og alle »soft law«-tekster – tjeklister, formularer og informationsdokumenter (udeladelse

af oplysninger fra retssager og skabeloner til stævninger). Dernæst var det nødvendigt, at Retten traf afgørelser om sammensætningen og funktionen af dens afdelinger og dens forskellige dommerkollegier, herunder den nye mellemafdeling, og valgte de generaladvokater, der skal behandle anmodninger om præjudiciel afgørelse. Endelig var det nødvendigt, at Retten koordinerede med sine andre »maraton«-partnere for at indføre nye arbejdsgange, navnlig Generaldirektoratet for Flersprogethed, Direktoratet for Informationsteknologi og Direktoratet for Forskning og Dokumentation. Et vigtigt skridt var oprettelsen af en ordning med et centralt kontaktpunkt (»guichet unique«): en fremgangsmåde, der centraliserer analysen af de anmodninger om præjudiciel afgørelse, som kan overføres til Retten. Den frugtbare dialog med Domstolens Justitskontor – en veritabel institutionel partner – var en værdifuld gennemgående faktor i hele »træningsperioden«.

Forberedelse, foregribelse af behov, intensitets- og udholdenhedsarbejde, alt sammen inden for en ambitiøs tidsramme. I oktober 2024 var personalet ved Retten og Rettens Justitskontor klar og i »starthullerne« til dette længe ventede maraton! Ved udgangen af 2024 var 23 sager løbet gennem det centrale kontaktpunkt (»guichet unique«), og 19 sager endte med at blive overført til Retten. Løbet fortsætter, og formen er god!«

20-årsdagen for udvidelsen i 2004

Den 1. maj 2004 tiltrådte ti nye medlemsstater Den Europæiske Union: Den Tjekkiske Republik, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet. Det er den største udvidelse både hvad angår befolkning og antal lande, som Unionen på noget tidspunkt har oplevet.

Indvirkningen af udvidelsen i 2004 på retsinstanternes virke

Af alle de hidtidige udvidelser var udvidelsen i 2004 den mest omfangsrige, idet ti nye dommere blev udnævnt til både Domstolen og Retten på én gang.

Indvirkningen på Den Europæiske Unions Domstols **sprogordning** var betydelig. Antallet af officielle sprog steg fra 12 til 21, hvilket resulterede i en eksponentiel stigning i antallet af sprogkombinationer fra 110 til 420.

Oprettelsen af nye kabinetter og sprogkontorer krævede en stor strukturel indsats både hvad angår bygninger og rekruttering, idet flere hundrede nye kolleger kom til i løbet af et år.

Bidraget fra de medlemsstater, der tiltrådte Den Europæiske Union i 2004, har været betydeligt: I løbet af 20 år har domstolene i de 10 tiltrædende medlemsstater indgivet næsten 1 300 anmodninger om præjudiciel afgørelse.

»Et nyt forfatningsmæssigt øjeblik for Europa«

For at fejre denne historiske begivenhed afholdt Domstolen den 3. maj 2024 et kollokvium med titlen »20-året for 10 staters tiltrædelse af Den Europæiske Union: Et nyt forfatningsmæssigt øjeblik for Europa«, der samlede dommere og repræsentanter fra alle Den Europæiske Unions medlemsstater med henblik på at skabe et rum for fælles refleksion over Domstolens bidrag til fremme af det europæiske projekt og disse 10 medlemsstaters bidrag til den fælles retsorden.

Kollokviet, der blev afholdt den 3. maj, og hvis dokumenter er offentliggjort på Domstolens websted, behandlede en række emner, herunder:

- de nye medlemsstaters tiltrædelsesproces efter Berlinmurens fald, som nødvendiggjorde en grundlæggende ændring af de berørte befolkningers lovgivning, mentalitet og kultur
- de fælles europæiske værdier og bidraget fra udvidelsen i 2004 til udviklingen af Unionen som en »værdiernes Union«
- konvergens mellem de nye medlemsstaters økonomier og resten af Unionen.

Oplæggene fra talerne og drøftelserne med deltagerne var en påmindelse om, at Den Europæiske Union er unik, fordi den bygger på fælles værdier – først og fremmest demokratiet og retsstaten – som Unionen og dens medlemsstater fortsat skal forsvare.

Udtalelse fra Ineta Ziemele, dommer ved Domstolen og forperson for den arbejdsgruppe, der organiserede begivenheden

»Hovedformålet med konferencen, der markerede 20-årsdagen for den største enkeltstående udvidelse af Den Europæiske Union, var at gøre status over de virkninger og forandringer, som denne udvidelse har medført for Unionen. Det blev anset for at være det rette tidspunkt til at reflektere over og udveksle erfaringer om, hvorledes EU har udviklet og ændret sig i løbet af de sidste 20 år efter et sådant historisk øjeblik.

I forbindelse med forberedelsen af konferencen foreslog Unionens retsinstanser, at udvidelsen i 2004 skal opfattes som et forfatningsmæssigt øjeblik – et paradigmeskift – der forenede Øst- og Vesteuropa i et fælles forfatningsprojekt. Den Europæiske Union udbredte sine værdier og principper til dele af Europa med en særlig kompleks historie. De ti nye medlemsstater trådte ind i EU med en stærk vilje til og håb om frihed, retfærdighed og velstand. Tiltrædelsen til EU var en kompleks proces, som på ingen måde var indlysende, og de håbefulde stater lagde en utrolig mængde arbejde og kræfter i at opfylde tiltrædelseskriterierne (kendt som Københavnskriterierne), som blev fastlagt af Det Europæiske Råd i København i 1993.

Den dag for 20 år siden markerede også en grundlæggende forandring for Unionen på alle dens kompetenceområder. Det var ikke altid let at forudse, hvori denne forandring ville bestå, men det var tydeligt, at der var et større vækstpotentiale i det indre marked, og at der var en fascinerende kulturel, historisk og sproglig mangfoldighed, som åbnede og ledsagede den fremtidige politiske og juridiske udvikling i Unionen. Den udvidede Europæiske Union blev en endnu vigtigere global aktør.

Et andet unikt træk ved konferencen var den omstændighed, at Unionens retsinstanser inviterede talere fra hver af de berørte stater, som havde været direkte involveret i tiltrædelsesprocessen eller havde været ledende personligheder med vigtige roller inden for Unionen eller i de respektive stater for så vidt angår medlemskabet af Unionen. Konferencen indeholdt tværfaglige indlæg som led i temaerne for de overvejelser, som Unionens retsinstanser havde foreslået til denne lejlighed.

Professor Norman Davies afsluttede konferencen ved at give et storslået overblik over disse staters særligt komplekse og ofte brutale historie. Dette var en nødvendig påmindelse om, at Den Europæiske Unions værdier ikke kan tages for givet, og at deres fortsatte beståen og udvikling kræver seriøst arbejde fra alle i Unionen. Mens vi reflekterede over erfaringerne fra konferencen, sang Domstolens kor sange på ti sprog, inden det sluttede af med Beethovens »Ode til glæden«, som fortsat udtrykker selve idealet for Den Europæiske Union – at mennesker bliver brødre.«

En styrket etisk ramme for Den Europæiske Unions Domstols personale

Den Europæiske Unions Domstol har i kraft af sit virke altid stillet de højeste krav til institutionen selv med hensyn til uafhængighed, upartiskhed og integritet. Overholdelse af disse krav, som udgør værdier, der ligger til grund for institutionens identitet, er afgørende for at sikre tilliden til EU's retsvæsen og dets legitimitet. Derfor sikrer Domstolen, at den har en intern juridisk ramme, der lever op til de højeste etiske standarder og dermed opfylder forventningerne om, at en retsinstitution har en rolle som forbillede.

Den Europæiske Unions Domstol har derfor altid overholdt strenge etiske standarder. Institutionens medlemmer (dommere, generaladvokater og justitssekretærer) og alt personale skal efterleve disse standarder, selv efter at de har forladt Domstolen.

I en sammenhæng, hvor forventningerne til, at de ansatte i EU's offentlige tjeneste udviser en forbilledlig adfærd, bliver stadig højere, har Domstolen valgt at fortsætte med at modernisere sin interne ordning for etisk adfærd. Denne proces, der begyndte i 2021 med ændringen af adfærdskodeksen for medlemmer og forhenværende medlemmer, fortsætter nu med vedtagelsen af en adfærdskodeks for personalet.

De regler, der allerede findes i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte samt i en række interne bestemmelser, er blevet udbygget, suppleret og tilpasset de retlige krav i en fælles adfærdskodeks for personalet, som efter vedtagelsen i administrationsudvalget trådte i kraft den 1. marts 2024.

Denne adfærdskodeks er baseret på de adfærdsregler, der stammer fra forskellige eksisterende kilder, og giver i form af et enkelt instrument alle medarbejdere, som er omfattet heraf, mulighed for at tilgå disse regler på en let og forståelig måde. Af gennemsigtigheds- og retssikkerhedshensyn er formålet med denne kodeks at fortolke disse forpligtelser på en måde, der tager højde for de særlige forhold, der gør sig gældende for Domstolens retslige virksomhed, og at præcisere, hvorledes de skal gennemføres. Den følger en etisk tilgang, der er baseret på

de værdier, som er styrende for institutionens handlinger, og som omsættes til forbilledlige adfærdsstandarder. Kodeksen indeholder også særlige regler for medlemmer af ledelsen i betragtning af det særlige ansvar, som påhviler disse personer, og for referendarer som følge af den stilling, som de varetager i forhold til Domstolens og Rettens medlemmer, og deres direkte deltagelse i det retslige arbejde. Disse regler viser, at pligten til at udvise en forbilledlig adfærd står i forhold til det ansvar, der udøves, og fastsætter specifikke forpligtelser med hensyn til forebyggelse af interessekonflikter og udøvelse af eksterne aktiviteter, herunder efter det tidspunkt, hvor en ansat har fratrådt tjenesten.

C. Forholdet til offentligheden

16 319 besøgende

3 985 retsfaglige aktører

virtuelt besøgende: 7%

2 493 besøgende til Åbent
hus-dag

Fjernbesøg – et uddannelsesprojekt

Formålet med dette [fjernundervisningsprogram](#) er at give gymnasieelever mellem 15 og 18 år mulighed for at udforske arbejdet i EU's retslige institutioner hjemme fra deres egne klasseværelser uden at skulle rejse til Luxembourg. Formålet med projektet er at øge bevidstheden blandt unge gymnasieelever og deres lærere om demokratiske værdier og aktuelle juridiske spørgsmål og at forklare dem, hvilken betydning Domstolens retspraksis har for unionsborgernes dagligdag. I 2024 fik ca. 1 300 gymnasieelever lejlighed til at besøge Domstolen inden for rammerne af dette program.

Pressemedarbejderne i Direktoratet for Kommunikation, som er uddannede jurister, er ansvarlige for at forklare domme, kendelser og forslag til afgørelse samt aktuelle sager for journalister i alle medlemsstater og deres forskellige korrespondenter. De udarbejder pressemeddelelser for i realtid at informere journalister og fagfolk om Domstolens og Rettens afgørelser. De udsender regelmæssigt informationsbreve om vigtige processuelle og institutionelle hændelser samt »kvik info-skrivelser« om de sager, som ikke er genstand for pressemeddelelser, til personer, som over for Domstolens [pressetjeneste](#) har fremsat en anmodning herom. De behandler desuden e-mailhenvendelser og besvarer telefonopkald fra borgerne.

2 509 pressemeddelelser

610 informationsbreve 516 »kvik info-skrivelser«

13 091 svar på anmodninger om oplysninger fra borgere
(telefonopkald og e-mails)

Domstolen opretholder en aktiv tilstedeværelse på de sociale medier via sine to X-konti (en på [fransk](#) og en på [engelsk](#)) samt via sine [LinkedIn](#)- og [Mastodon](#)-konti. Antallet af abonnenter vokser konstant, hvilket vidner om offentlighedens interesse og engagement i Domstolens aktiviteter. Domstolen har endvidere en [YouTube-kanal](#), som gør det muligt at tilgå et forskelligartet audiovisuelt indhold på de 24 officielle sprog, herunder bl.a. videofilm, som har til formål over for offentligheden at forklare, hvorledes Domstolens praksis påvirker borgernes hverdag.

163 000 følgere på X +2% i forhold til 2023

297 346 abonnenter på LinkedIn +26% i forhold til 2023

4 500 abonnenter på Mastodon

90 000 abonnenter og 600 000 visninger på YouTube +137% i forhold til 2023

I 2024 offentliggjorde Domstolen en ny video:
Kompetencefordelingen mellem Domstolen og Retten

[Se videoen på YouTube](#)

Streaming af retsmøder

For at lette adgangen til de retslige aktiviteter tilbyder Domstolen muligheden for at tilgå retsmøder via streaming. Afsigelsen af domme og oplæsningen af generaladvokaternes forslag til afgørelse streames *live* på webstedet i henhold til den tidsplan, der er angivet i [retslisten](#). Retsmøderne i Domstolens Store Afdeling streames endvidere *forskudt*.

Optagelsen er tilgængelig i en måned.

Forud for streamingen af retsmøderne udsendes en **orientering vedrørende sagen** på de sprog, der anvendes under retsmødet, og den offentliggøres på Domstolens websted og sociale netværk. I 2024 blev der udsendt **29** orienteringer.

4

**En miljøvenlig
institution**

I mange år har Domstolen forpligtet sig til at følge en stærk miljøpolitik, der sigter mod de højeste standarder for bæredygtig udvikling og respekt for naturressourcer. Dette engagement kommer til udtryk ved, at institutionen siden 2016 har været **EMAS**-certificeret (Eco-Management and Audit Scheme). Denne EU-regulerede certificering gives til organisationer, der opfylder strenge standarder med hensyn til deres miljøpolitik, miljøindsats og bæredygtige arbejdsmetoder.

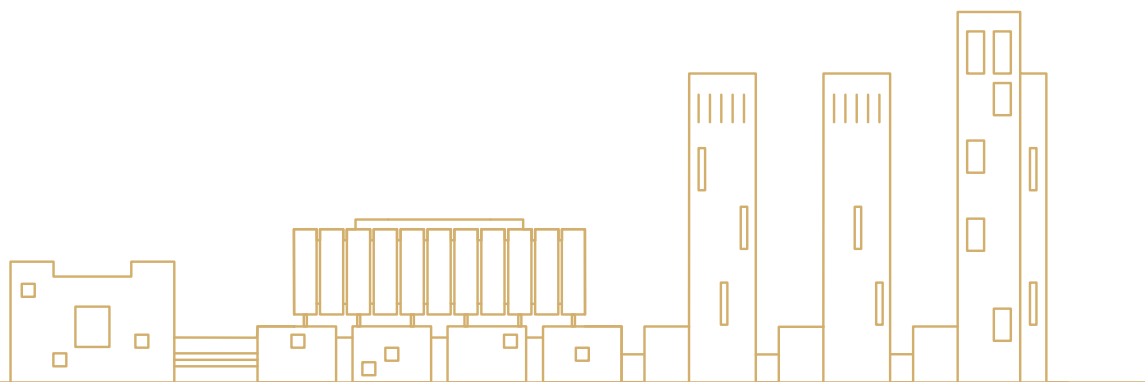
I 2023 opnåede Domstolen meget tilfredsstillende resultater i forhold til alle sine miljøindikatorer, og det er nu et år, der kan betragtes som det nye referencegrundlag for miljøpræstationer efter sundhedskrisen i 2020-2022.

Miljøindikatorerne for vand, affald, papir, varme og elektricitet svarer til dem for 2023. Ændringerne er angivet i forhold til 2015, som er referenceåret for EMAS-ordningen.

Mere specifikt med hensyn til **energiforbrug** har Domstolen endnu en gang registreret en betydelig reduktion i sit el- og varmekonsum, da de omkostningsbesparende foranstaltninger i forbindelse med krigen i Ukraine er blevet forlænget. Domstolen har også nået sine ambitiøse mål for **papirforbrug**. I 2023 faldt brugen af kontorpapir (eksklusive outsourcete publikationer) med 55,2% sammenlignet med niveauet før krisen i 2019, hvilket er udtryk for en vedvarende tendens som følge af ændrede vaner og den fortsatte digitalisering af processer og dokumenter.

På trods af genoptagelsen af alle Domstolens aktiviteter, herunder eksterne besøg, kan der konstateres en tendens til stabilisering af CO₂-udledningerne som følge af en række forskelligartede projekter, men også takket være personalets bevidsthed om og aktive engagement i EMAS-politikken.

Fuldtidsækvivalenten (FTÆ) er en måleenhed, som gør det muligt at måle den faglige aktivitet uanset forskellene i det ugentlige antal arbejdstimer for hver enkelt ansat på grund af de forskellige arbejdsordninger.

Forbedring af affaldssortering
og reduktion af engangspplast

veloH!

Deltagelse i cykelordningen VeloH og støtte
til befordring med cykel og til togrejser for
grænsependlere; installation af
ladestandere til elbiler

Reduktion af
papirforbruget
↓ **63% kg/FTÆ**

Reduktion af
vandforbruget
↓ **20% m³/FTÆ**

Reduktion af kontor-
og madaffald
↓ **43,2% kg/FTÆ**

Forbedringer af
infrastrukturen til
opvarmning, ventilation,
klimaanlæg og
belysning

Nedsættelse af elforbruget
↓ **28,7% kWh/FTÆ**

Nedbringelse af
energiforbruget til
opvarmning
↓ **33,5% kWh/FTÆ**

3 466 m²
solceller
til produktion af
380 758 kWh
svarende til det årlige
elbehov for 69 familier

Reduktion af
CO₂-udledningerne
↓ **30,2% kg CO₂/FTÆ**

5

**Et blik mod
fremtiden**

Den største udfordring i 2025 består i at sikre en fuldstændig vellykket **gennemførelse af den delvise overførsel af kompetence til at træffe afgørelse i præjudicielle sager** til Retten, som trådte i kraft den 1. oktober 2024, og som er den sidste fase i reformen af Unionens domstolssystem. Domstolen vil sikre, at alle tjenestegrene yder Retten en effektiv støtte af høj kvalitet, således at den kan håndtere disse sager under optimale forhold.

Som svar på den forventede stigning i antallet af sager på kort og mellemlang sigt vil Domstolen i øvrigt fortsætte sin **indsats for at digitalisere de retslige og administrative processer** med henblik på at gøre administrationen mere effektiv og produktiv. Den vil fortsat gøre brug af de muligheder, der ligger i innovative teknologier, samtidig med at den udviser den forsigtighed, der er nødvendig som følge af den retslige karakter, der er kendetegnende for Domstolens virke, og ud fra det vejledende princip om, at medarbejdernes ekspertise og talenter skal bringes bedst muligt i spil.

Året vil desuden være præget af nye **projekter, der er rettet mod borgerne**, i overensstemmelse med Domstolens politik om gennemsigtighed og adgang til information. For at øge gennemsigtigheden om Domstolens retslige og administrative aktiviteter vil den skabe en alsidighed i og foretage nytænkning af sine kommunikationskanaler. På denne måde vil institutionen færdiggøre reformen af sit websted for at imødekomme behovene hos jurister, medier og den brede offentlighed. For at gøre Domstolens arbejde og afgørelser lettere at forstå for alle borgere, herunder den yngre generation, vil Domstolen desuden lancere en audiovisuel onlineplatform, Curia web TV, som vil sende programmer, der redegør for Domstolens arbejde.

I 2025 vil Den Europæiske Union fejre **30-årsdagen for Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse**. Domstolen vil fejre denne fjerde udvidelse af Den Europæiske Union, som næsten 10 år efter Spaniens og Portugals tiltrædelse og efter godkendelse ved folkeafstemning i de 3 nye berørte stater bragte Den Europæiske Union op på 370 mio. borgere og udvidede dens geografiske område betydeligt både mod nord og mod midten af Europa. Der vil blive sat fokus på baggrunden for disse 3 landes tiltrædelse, betydningen heraf og de konsekvenser, som tiltrædelsen har haft for hvert enkelt land, med deltagelse af fremtrædende repræsentanter for de relevante stater.

Endelig vil Domstolen fortsætte **den intense dialog**, som den har ført i over 70 år **med de nationale domstole**, for at sikre sammenhæng og ensartet anvendelse af EU-retten.

Dette vil især ske inden for rammerne af Den Europæiske Unions Domstolsnetværk i samarbejde med forfatningsdomstolene og de øverste domstole samt inden for rammerne af det dommerforum for nationale dommere, der afholdes hvert år i Domstolens lokaler.

Domstolen vil også være medarrangør af konferencen »EUnited in diversity« i Sofia i september 2025. Efter den første udgave, der blev afholdt i 2021 i Riga, og den i 2023 i Haag, vil den tredje udgave markere fortsættelsen af dette møde, der afholdes hvert andet år, og som er blevet en tradition med temaet »Forfatningsrettens rolle i EU's fælles retsorden«.

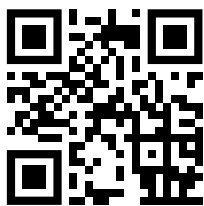

6

**Følg Domstolen
online!**

Få adgang til søgeportalen og søg i retspraksis fra Domstolen og Retten via Curia-webstedet:

curia.europa.eu

Følg med i aktuel retspraksis og nyheder fra institutionen

ved at konsultere **pressemeddelelserne**:

curia.europa.eu/jcms/PressReleases

ved at abonnere på Domstolens **RSS**-feed:

curia.europa.eu/jcms/RSS

ved at følge institutionens **X**-konto:

[CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) eller [EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)

ved at følge institutionens **mastodon**-konto:

curia.social-network.europa.eu/@Curia

ved at følge **LinkedIn**-kontoen:

linkedin.com/company/european-court-of-justice

ved at downloade **CVRIA-applikationen** til smartphones eller tablets

ved at konsultere **Samling af Afgørelser**:

curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

For at få mere at vide om institutionens arbejde

se siden om **Årsrapporten**:

curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

se videoerne på **YouTube**:

www.youtube.com/@CourtOfJusticeEU

Få adgang til institutionens dokumenter

de **historiske arkiver**:

curia.europa.eu/jcms/archive

dokumenter, der er udstedt af en administrativ myndighed:

curia.europa.eu/jcms/documents

Besøg Den Europæiske Unions Domstol

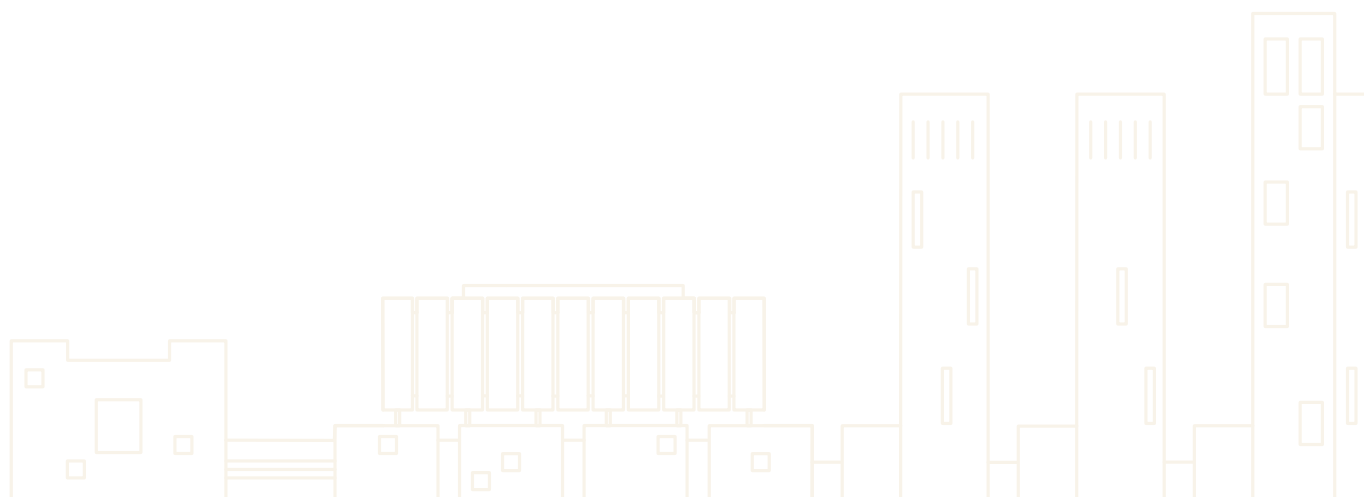
Institutionen tilbyder interesserede **besøgsprogrammer**, der er specielt udformet i overensstemmelse med hver gruppes interesse (overværelse af et retsmøde, guidet besøg i bygninger eller om kunstværker, studiebesøg, besøg på afstand):

curia.europa.eu/jcms/visits

For alle oplysninger om institutionen

Skriv til os via **kontaktformularen**:

curia.europa.eu/jcms/contact

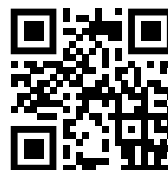
DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

Den Europæiske Unions Domstol

L-2925 Luxembourg

Tlf. +352 4303-1

curia.europa.eu

Redaktionen afsluttet i februar 2025 / Oplysninger pr. 31. december 2024

Layout: Den Europæiske Unions Domstol / Direktoratet for Kommunikation / Enheden for publikationer og elektroniske medier, 2025

Hverken Den Europæiske Unions Domstol eller anden person, som handler på dens vegne, er ansvarlig for den brug, der kan gøres af de ovenfor nævnte oplysninger.

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025

© Den Europæiske Union, 2025

Gengivelse tilladt med kildeangivelse.

Fotografier/illustrationer:

Alle billeder © Den Europæiske Union, medmindre andet er angivet. S. 9, 12, 13 og 83: © shutterstock.com; s. 11: Lietuvos nacionalinis muziejus / Billede: © Gediminas Trečiokas; s. 94 og 95 Billede: Gediminas Karbauskis

Enhver brug eller gengivelse af fotografier eller andre dokumenter, som Den Europæiske Union ikke er rettighedsindehaver til, er forbudt uden tilladelse fra rettighedsindehaverne.

Print	ISBN 978-92-829-4760-9	ISSN 2467-1266	doi:10.2862/3481632	QD-01-24-003-DA-C
PDF	ISBN 978-92-829-4759-3	ISSN 2467-1495	doi:10.2862/8189761	QD-01-24-003-DA-N
HTML	ISBN 978-92-829-4758-6	ISSN 2467-1495	doi:10.2862/7070250	QD-01-24-003-DA-Q

DEN EUROPÆISKE UNIONS
DOMSTOL

Direktoratet for Kommunikation
Enheden for publikationer og elektroniske medier

